

ébe!
s vámot fizetni!
kivitelben szállit:
müterem

t és aplikált bun
emsálak bemintá-
ni gyors és olesó

detésck

naplaron vesz
gyár, Kornis ueca
lett.

szép művészi ké-
kelt áron, ugy ko-
megnyilt Orgona-
nand 25. szám.

500 és szörme gal-
atók, V. Jánky, Fe

ajour és plissé! Uj-
fehérnemüre is szé-
mzsalónban, Kos-
melet (vult Unió u.

etul Tarnava-mican
szoba összmellék-
tő, legelő jog, elő-
tt eladó, esetleg ki-
nard Julius Medias.

szu, modern perzsa-
rös ueca (Str. Gen.

er házikoszt házál
ható. Brassai u. 10

t csak Fiseh Böske
vehet Malom u. 16

ratu butorozott egész
szobát, fürdőszoba-
t a helyarosan egy-
ar elsejére. Cimeket
reditarnó" jelige

fejti kóser tehén és
egy tehéntől fejt
Schwartz Ignácén
en. Reg. Ferdinand

tanító elemi és
skolai tanuló kor-
Cim a kiadóban.

köbméterirtartalmu
kából, jó állapotban,
Cim a kiadóban.

ELENT
Hasek

s-humoros regényé-
k a

EJK

95 lej (és portó.)
KELET könnyvosz-
ban.

kérdésre
et ad a

LEXIKONA (1931)

ak szótára, sport, fi-
zdaság, technika, stb
aról felvilágosit
kep, 64 mümelléklet
lejes bolti ár helyett

200 lej,
240- lej

AZ UJ KELET
SZTÁLYÁBAN

AZ UJ KELETBEN

XIII. EVF. * SZAM 286
Uj-KOLOZSVAR, 1930
december 31 Szerda
5691 EV - Tebeth 11

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi
és bánági zsidóság nevelő és
napila-
Cikkeink utáml. e. 8.
ferrás megjelölés
meg
Kéziratokat nem kü...
megörzésükre nem vállalkozunk

Taxa postala
platite in numerar
No. 224.716-929

Ara 5 lej

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Str. Baron L. Pop (v. Brassai
ueca) 10 szám. Telefon 9-77

ELŐFIZETESI ÁRAK:

Félévre . . . . . 600 lej
Negyedévre . . . . . 320 lej
Egy hónapra . . . . . 110 lej

KÜLFÖLDI
ELŐFIZETESI ÁRAK:

Egy óra 1 dollár (vagy ennek
megfelelő pénzmem)
Egy évre 10 dollár

Hirdetések tarifa szerint
vételnek fel

ESIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Ki adta a revolvert Dumitrescu kezébe?

Mihalache belügyminiszter csodal-
kozva esapta össze a kezét és meglepe-
tésében felkiáltott:

Hát ez is lehetséges? Hogy lehet
az, hogy nem esapták ki eddig ezt a
fiút az iskolából?

Persze, hogy lehetséges. Hogyan is
jutott volna észébe a jasi gimnázium
igazgatójának, hogy Constantin Du-
mitrescut ki is lehetne csapni az isko-
lából, amikor Zelea Codreanu és Totut,
akik egy-egy embert tettek el láb alól,
olyan hazafias lelkesedéssel mentették
fel a bíróságok. Valószínűleg ezért nem
esapták ki Dumitrescut, noha szokatlau-
an viharos multja van ennek az ifju
vasgárdistának. Ugyan még csak gim-
názista, mégis egyik tagja volt annak
az öttagú jasi diákkülönítménynek,
amely Borsára sietett az antiszemita
papok védelmére. A gimnázista ur ket-
tős minőségben lépett fel a borsai anti-
szemita színpadon: mint egyetemi hall-
gató és mint a főszereplő Dumitrescu
lelkész unokaöccse. Mind a kettős minő-
ségben le is tartóztatták, de annak
rendje és módja szerint hamarosan
szabadlábra is helyezték. A borsai-per-
ben már mint ártatlan báránka sze-
repele, az ügyész még csak vádat se
emelt ellene ezért az apró-cseprő izga-
lásért. Még az iskolában sem történt
semmi baja. Ha egy gimnázista fiu
vasgárdista és Jasiból ki-kiruccan Bor-
sára egy kis gyakorlati antiszemitiz-
must csinálni, azt a tanár urak nem
veszik túlságosan szigoruan. Az ilyen
fiu nyugodtan tanulhat tovább Miha-
lache belügyminiszter nagy ámulatára.

Sokra is vitte Dumitrescu Constantin.
Tizenhétéves és már is hatodik gim-
názista. Söt hatodik gimnázista létere
már is politikai merénylő s most boldo-
gan hirdik az antiszemita ifjuság részé-
ről feléje irányuló rokonszenv és nép-
szerűség sugaraiiban. Hiszen revolver-
rel lött rá Socor Emanoilra, az Adeverul
főszerkesztőjére, aki ugyan nem
zsidó, viszont tollának és tekintélyének
snyával gátat akart vetni az anti-
szemita örületnek. Ezért szántak golyót
nek az antiszemita örület apostolai.

Most persze, a merénylet után, a bel-
ügyminiszter is összeesapja ámulatában
a kezét és az összes pártok, meg az
összes lapok sietve fejezik ki részvétük-
et a súlyosan megsérült főszerkesztő
előtt és megvetésüket a gyalázatos me-
rénylet miatt. De mit tettek az összes
hatóságú fórumok mindeddig azért,
hogy ezt a merényletet, amely hónapok
óta lögött a levegőben, megakadályoz-
zák. Semmit. Eltűrték, söt elősegítet-
ték, hogy a vasgárdák és egyéb hóbor-
tos antiszemita szervezetek professzi-
onátus merénylőket neveljenek egzaltált
fiatalemberekből. A közigazgatási és az
igazságügyi hatóságok minden esetben
ellágyulnak az olesó és hazug nemzeti
frazeológiától és hazafias felbuzdulás
örve alatt atyailag hunynak szemét
foglalkozás nélküli fiatalemberek és
áldiások professzionista antiszemita
merényletei fölött. Mert az ugynevez-
ett antiszemita diákmozgalom leghan-
gosabb esatlósaí vagy ósdiások, vagy
sohasem is voltak áldiások. Olyan fiatal-
emberek, akik kenyérkeresetből úzik az
antiszemita sportot. kétségbeesett
egzisztenciák, akik tíz-tizenkét eszten-
deig egyfolytában aludtak az egyetemi
tantermekben s mint hogy a diákmen-
zán és diákokthonban lakással, kosztal
bőségesen el voltak látva, husz-huszon-
négy szemesztert „hallgattak le” egy-
más után, csak éppen vizsgákra nem
jutott idejük. Harmine-harminckét-
éves korukban a menzák is megunták
ezeknek az ósdiákoknak a táplását és
így új kenyérkereseti lehetőségük után

A bukaresti revolvermerénylet visszhangja

Letartóztatták Socor főszer- kesztő merénylőinek büntársait

A fővárosi lapok és a politikai pártok veze-
rei részvétnyilatkozatokkal árasztják el a
szerencsésen megmenekült Socor emanóit

A rendőrségen befejezték Dumitrescu kihallgatását

Bucuresti-Bukarest, dec. 30. A Socor
Emanoil elleni merénylettel kapcsolato-
san a vizsgálatot Cristescu, a szigura-
ranca bünyüi osztályának igazgatója
vette át. A nyomozást kiterjesztették
Jasira is és az elmúlt éjszaka folyamán
egy a bukaresti, mint a jasi antisze-
mita szervezeteknél házkutatást tartot-
tak, amelynek eredményeképpen szá-
mos letartóztatást fogatosítottak.

Letartóztatták Dumitrescu büntársát

Jasiban őrizetbevették a Mihai ark-
angyal liga azon tagjait, akik a me-
rénylő Constantin Dumitrescuval szoro-
sabb nexusban állottak és még az ői
folyamán Bukarestbe szállították őket.
Valamennyiüket a sziguranca épületé-
ben őrzik. Papadopol vizsgálóbíró ma
délelőtt megkezdte a letartóztatottak
kihallgatását. Constantin Dumitrescu,
akit másodsor is kihallgatott a vizs-
gálóbíró, ismételten azt állította, hogy
saját iniciatívájából követte el a me-
rényletet és George Lettert, Cuza mo-
stohafiát azért keverte be a merénylet-
be, mert a rendőrségen veréssel presz-
szionálták. Az Adeverul ezzel szemben
megállapítja, hogy Dumitrescuhoz egy
ujjal sem nyultak hozzá a rendőrségen
és így állította szemén szedett hazug-
ság. A különböző letartóztatottak ki-
hallgatásától reméli a vizsgálóbíró,
hogy sikerülni fog leleplezni a merénylő
büntársait is.

Pártvezérek és miniszterek részvéte

Socort egyébként szerencsés megmen-
tése alkalmából valósággal elhalmoz-
ták szerencsekívánataikkal a román
közélet vezetői. Dr. Lupu a következő
levelet intézte az Adeverul főszerkesztő-
jéhez:
„Szeretett barátom!
Ezután fejezem ki legmélyebb fel-
háborodásomat az ellened elkövetett
odiózus merénylet fölött. Néhány hib-
bant agyvelőben még mindig él, ugy-

látszik, ez a lehetetlen mentalitás,
amely a hatóságok jóindulatu engedé-
kenységének árnyékában virágzik. En
azonban mégis remélem, hogy az eszme
győzni fog a revolver és a civilizáció
az ököl fölött, dr. Lupu.”

George Bratiannu leveleiben ugyancsak
a legélesebb hangon itéli el a Socor
ellen elkövetett „kvalifikálhatatlan” tá-
madást. Zamfir Arbore, az ismertevü
író érdekes leveleiben többek között a
következőket mondja:

„Ez a merénylő is a háboru utáni
dinyetermesztőkben nőtt fel, ahol azt
tanulta, hogy hős csak akkor lehet, ha
nem teszi kockára testi épségét.”

Pop Ghita, a közoktatásügyi minisz-
térium aminisztere, a következő leve-
let intézte Socorhoz:

„Nem találok szavakat a felháborító
merénylet méltó megbélyegzésére. Ugy-
látszik, ifjuságunk egyrésze még min-
dig tévutakon bolyong és nem látja,
hogy nem ez az út, amely az ország
boldogulásához és konszolidációjához

Az összes lapok elítélik a merényletet

Bucuresti-Bukarest, december 30.
A fővárosi lapok részletesen foglalkoz-
nak a Socor elleni merénylettel és saj-
nálattal állapítják meg, hogy a román
közéletben mind gyakoribbá válnak a
politikai ellenfelek elleni erőszakos
cselekmények. A két szélsőséges tábor-
nak nincs meg a kellő alapja az ország-
ban, sem a kommunisták, sem a túlzó
nacionalisták nem tudnak agitációjuk-
kal kellő erőre jutni és ezért merény-
letekkel akarnak argumentálni. A
Socor elleni merénylet is egyik lánc-
szeme ennek az ideológiának, amely
ellen küzdeni a komoly sajtó egyik leg-
fontosabb kötelességének tartja.

Socor Emil állapota nem súlyos, a
revolver agytól szenvedett sérülései
néhány napi kezelést igényelnek csak.

Az újságírószervezetek részvéte

Bucuresti-Bukarest, december 30. A

vezet. Szerencsés megmenekülése alkal-
mából fogadja legőszintébb jókívánás-
gaimat.”

Traneu Jasi volt avareeanus minisz-
ter azt írja Socorhoz intézett leveleiben,
hogy ő is Jasiban diákoskodott, de an-
nak idején egyébre tanították a jasi
iskolában.

A külföldön tartózkodó Gafeneu volt
aminiszter, valamint Blanc Aristid, a
Mármarosch Bank vezérigazgatója táv-
iratilag üdvözölték Socort. Ugyancsak
kifejezték szerencsekívánataikat Lotar-
Radaceanu szocialdemokrata képviselő
és Capatineanu kamarai alelnök.

Ma délelőtt számos barátja kereste
fel az Adeverul főszerkesztőjét, akit
lakásán arólnak. A látogatók között
volt Anghelescu volt belügyi aminisz-
ter is, aki ellen ismeretesen néhány
hónappal ezelőtt ugyancsak merényletet
követtek el és Anghelescu is csak esó-
dalatos véletlen folytán menekült meg.
Midőn a két ember megpillantotta egy-
mást, mindketten sirva fakadtak.

bukaresti újságírószervezetek rendki-
vüli közgyűlésre hívták össze tagjaikat.
Ezekben a gyűléseken fognak foglalkoz-
ni az Adeverul főszerkesztője elleni me-
rénylettel és dönteni fognak a szüksé-
ges lépésről.

Hasonló állásfoglalásra készülnek a
többi országrészek sajtószervezetei is. A
beszarabiai újságírók szervezetének
vezetősége táviratilag fejezte ki részvé-
tét Socorral szemben és megvetését a
merénylet fölött.

— Sarkvidéki utra indul a Zepelin.
Berlinből jelentik: A Graf Zeppelin jövő
évi északarkai útja émarad, mert a biz-
tosító társaságokkal nem sikerült a meg-
egyeztést ezuttal sem létrehozni. A lég-
hajó az északarkai ut helyett ezek sze-
rint sarkvidéki utra megy, anélkül, hogy
a sarkkört érintené s ki fogja kutatni az
Európából Alaszka vezető legrövidebb
légi utvonalat s az uton méréseket végez.

kellett nézni. A legjobb kenyér az anti-
szemita agitáció, mert ha valaki har-
minckétéves koráig az összes vizsgák-
kal következetesen adós maradt, még
dijnok is alig lehet, de ha professzi-
onista agitátornak csap fel, könnyen
akár politikai karriert is csinálhat, a leg
rosszabb esetben pedig nemzeti hősnak
kiáltják ki és megállapítják róla, hogy
a szent ügy iránti olthatatlan lelkesé-
dése miatt hanyagolta el polgári egzisz-
tenciájának kiépítését és az ilyen már-
tir megérdemli azt, hogy rendes kenyér-
hez jusson az antiszemita mozgalom-
ban.

Az ósdiások mellett a fiatal gimná-
zistáké még a világ a vasgárdában és
egyéb terrorszervezetekben. Mert mi
mindent kell csinálni egy jóraváló
gimnázista fiunak, amíg emberré válik?
Osztályról osztályra meg kell birkóz-
nia a vizsgákkal, szigorú bizottság
előtt érettségét kell tgyen, azután éve-

kig kell tanuljon valamelyik egyete-
men, míg diplomához jut, amikor pedig
végre kezében van a diploma, csak ak-
kor kell még igazán megfeszítenie min-
den erejét, hogy megfelelő helyet
teremtzen magának a társadalomban.
Ugyanakkor egy olyan gimnázista, aki
antiszemita izgatásra hajlandó elsütni
a revolverét, egyszerre a közérdeklődés
homlokterébe kerül. Ő lesz a legérdeke-
sebb fiu az osztályban, a városban, söt
az egész országban is, akit valószínűleg
iriggyel is ezért a nagy népszerű-
ségért egynemely gimnázista. Így lett
népszerű Totu is, a jasi gimnázista,
aki Jasiból egyenesen Csernovieba uta-
zott, hogy megölje Falik zsidó diákot.
De nemcsak népszerű lett, hanem
glóriát is von a feje fölé a bíróság fel-
mentő verdiktje, nemzeti hős lett a
gimnázista fiuból s alighanem még ma
is a revolveres gesztusnak erkölcsi és
anyagi kamataiból él.

Ilyen szemléltető példák hatása alatt
valóságos esoda, hogy csak egy Dumit-
rescu akad Jasiban, aki revolverrel
szaladgál a lapok szerkesztőségében.
Hiszen az a rendszer, amellyel Romá-
niában az antiszemita mozgalmakat és
az antiszemita merényleteket kezelik,
valóságos melegágya a politikai merény-
lőknek. Korábban kellett volna Miha-
lache belügyminiszternek összecsapnia
a kezét és a legfőbb ideje annak, hogy
a belügyminiszter egy lépéssel tovább
menjen az álmétkodásnál. Ha most sem
fog a kormány rendet teremteni, a
professzionista antiszemita agitátorok
között, ha a bíróság példás büntetéssel
most sem fog egyszer és mindenkorra
példát statuálni okolással minden
egzaltált fiatalember számára, ha
Dumitrescuból is mártirt fognak farag-
ni fegyenc helyett, akkor el lehetünk
készülve arra, hogy hamarosan Mace-
donia lesz Romániából.

Kenworthy:

„Minden hivatalos propaganda a háboruért van a békének nincs hivatalos propagandája“

A legjelentékenyebb angol politikai szenzációs könyve az európai fegyverkezésről

London, december 30. Commander Kenworthy ma kétségkívül egyike a legjelentékenyebb angol politikuskoknak. A volt tengerésztiszt meglepetészerűen: a Labour Party harcosa lett s a parlamentben is a „fedélzetre került.“ Egy másuttan írja könyveit. Ezek elsősorban a fegyverkezés kérdéseivel foglalkoznak s világszerte feltűnést keltenek. Kétségkívül megállapítható, hogy a fegyverkezés, a leszerelés és a légi háboru kérdéseinek ma az egész világon nincs nagyobb ismerője ennél az aránylag fiatal angol képviselőnél.

Rengőteget foglalkozott és foglalkozik a „disarmament“ kérdésének tudományával is s főképpen a légi fegyverek, a légi háboru előkészületeinek részletei érdeklik. Polytton azt kutatja, hogy Anglia és az egész világ szempontjából mit jelent az új háboru s azt igyekszik bizonyítani, hogy a világszerte uralkodó nagy „háborus készülődésben“, Anglia „háborus védekezése“ semmit sem ér.

Kenworthy kimutatta, hogy Anglia nem kevesebb, mint 112 millió fontot költ évente a birodalom fegyverkezésére és ez mégsem nyújt egyáltalán semmiféle biztonságot a brit birodalom lakóinak.

Mindezzel szemben, ha 40 millió fontot költene légi berendezéseinek kiépítésére, sokkal, de sokkal nagyobb előnyökkel és biztonságot érne el, mint amit így elér.

Commander Kenworthy-nak nemrég új könyve jelent meg, amely már a megjelenése napján a legélénkebb vitákra adott alkalmat. Eddigelé csak két vélemény vált ismeretessé könyvről, de ez a kettő nem kisebb személye, mint Wells és Bernard Shawé.

Az ön könyve esodálatos — írta Wells egy a szerzőhöz intézett levelében. — Ön az élő képzetlet a való tudással és gyakorlattal párosítja. En hiszem, hogy ezt a rendkívül érdekes könyvet egyetlenegy olvasó sem fogja tudni letenni a kezéből, míg végig nem olvassa.

Bernhard Shaw is dicsér... Bernhard Shaw hasonló szellemben dicséri Kenworthy munkáját s többek között kijelenti, hogy az angol munkás párt oldalán egyedül Kenworthy könyvei foglalkoznak a mai idők eme égető problémáival és igen nagy érdeklődést keltenek mindenfelé.

Felkerestem Commander Kenworthy-t az angol parlamenttel szemben, a St. Stephen's House-ban lévő irodájában, hogy nyilatkozatot kérjek tőle új könyvéről.

— Ez a könyvem már a harmadik — kezdte nyilatkozatát Kenworthy — amelyet a háboru és a béke témájáról írok.

— Első könyvem címe volt: „Összetömlök a civilizáció?“ („Will civilization crash“). Ez a könyv figyelmeztetés akart lenni, védőirat a háboru száműzése mellett s megelőzte a Briand-Kellogg-féle paktumot.

A paktumot azután megkötötték, az összes vezető hatalmak aláírták azt és ennek ellenére, mi még ma is növekvő mértékben folytatjuk a fegyverkezést.

— Később megírtam második könyvem a diplomáciai testülethez tartozó Sir George Young-gal egyetemben „A tengerek szabadsága“ (The Freedom of the Seas) címmel. Ez a könyv a londoni tengeri leszerelési konferencia előtt készült el; ám a konferencia egyáltalán nem hozott eredményt a népek fegyverkezésének redukálása tekintetében. És a genfi leszerelést előkészítő bizottság munkájából és eljárásából szembetűnően kiviláglik, hogy igen lassu lesz a haladás a leszerelés terén.

Nem mint pacifista, hanem mint stratégia

— Mindeme okokból pedig harmadik könyvem nem mint pacifista, de mint tőzrész és stratégia írtam meg, megértvén a tényeket úgy, ahogy azok je-

lentkeznek és megértvén azt, hogy a nemzetek egyre folytatják lefegyverkezésük kiépítését. Miután pedig így áll a dolog, új könyvemben kimutatom, hogy stratégiai és katonai szempontból igen sok a hiábavaló pénzpocekolás. De ha már folytatjuk a további költségek, a fegyverkezésre fordított végtelen nagy összegek további kidobálását.

legalább költsük azt olyan fegyve-

Tovább tart a jávai Merapi-vulkán erupciója

London, december 30. Singaporéból jelentik, hogy a jávai Merapi-vulkán erupciója tovább tart. 37 elpusztult községben betemetett és részben fegyújtott házak száma eléri a négyezret.

Hágába Batáviából érkezett jelentések szerint a hollandiai katonaság elérte a vulkán lejtőjén és részben megsemmisült falvakat. A katonák a világtól elszakított falvak lakosaihoz élelmiszereket juttattak el. Az erupciós terület felett naponta keringenek a hollandiai kormány felderítő repülőgépei, melyeknek pilótái a levegőből irányítják a segélyezésre kiküldött csapatokat.

Az amerikai pénzügyi és gazdasági világ nagy aggodalommal tekint a decemberi ultimó elé

Tízmillió karácsonyfát adtak el Amerikában

Newyork, december 30. Az amerikai gazdasági és pénzügyi világ nagy aggodalommal tekint a decemberi ultimó elé. Philadelphian ma is két pénzügyintézet vált fizetésképtelenné s a beavatott körökben elterjedt hírek szerint még mintegy husz bank bukása várható eljőre előtt. Egyre általánosabb a kívánság, hogy a törvényhozás teremtsen rendet a pénzügyintézetek körül, mert az utóbbi években öt és fél ezer bankbukás volt az Egyesült Államokban, ami szintén nagy részben járult hozzá a gazdasági válság által okozott dekonjunktura fokozódásához.

London, december 30. A Times newyorki távirata szerint az Egyesült Államok egész területén tíz millió karácsonyfát adtak el.

A legnagyobb mennyiséget a kanadai Ontárióból hozták be az Egyesült Államok területére. Ebben a tartományban heteken át óriási munkástömegek éjjel-nappal szakadatlanul dolgoztak az erdőkből fenyegető kidöntésén.

Az amerikai olvasó intelligenciája mélyen alatta áll az európainak

Milyen könyvek érik el Amerikában a milliós példányszámot?

A bibliát kevesen veszik, a legnagyobb keresletnek a szexuális vonatkozású könyvek örvendenek. A cím a döntő

Newyork, december 30. Emanuel Haldeman-Julius nevét az Egyesült Államok határain kívül is jól ismerik, hiszen ez a mindig fürge és jó szímatu ember teremtette meg a The Little Blue Books (Kis Kék Könyvek) sorozatát, amelynek egyes köteteit száz newyorki metroutas közül legalább ötvennek zsebében megtalálhatjuk. A kék könyvecskékkel szemben igazságtalanság volna valamilyen alkultúrális pózban állást foglalni, annál is inkább, mert a szerkesztők gondosan ügyelnek arra, hogy a sorozatban helyet találjon a legkülönbözőbb emberek számára alkalmas legkülönbözőbb olvasnivaló.

Haldeman-Julius most követi európai társainak példáját és The First Hundred Million című könyvében közre adja kiadói tevékenységének tapasztalatait. Haldeman-Julius az első tízmillió eladott könyvnek tanulságait foglalja össze és ezek a tanulságok érdekes fényt vetnek az amerikai olvasó érdeklődési körére.

A híres kiadó mindenek előtt meg-

rekre, amelyek hasznosak és számitanak is valamit.

— Minden nemzet új háborura készül e pillanatban. És a jövő háborut — ha elkövetkezik — mindenképpen a légi háboru eredménye fogja eldönteni. Eppen ezért erősen koncentrálnunk kell magunkat a lég harci eszközök gyártására. Könyvemben igyekszem kimutatni, hogy a lég. háborunak milyen borzalmai lesznek és én remélem, hogy éppen ennek a könyvnek az lesz a hatása, hogy Európa népeit és államférfiaiit — akik jól vagy rosszul vezetik népeiket — végül észretéríti.

Igen komolynak itélem Európa jelenlegi helyzetét. Minden hivatalos propaganda a háborut célozza, a háboruért van. Ezzel szemben: a békének nincs hivatalos propagandája. A Bastille ostromának évfordulója Párizsban csak arra volt jó, hogy alkalmat teremtsen egy nagy katonai parádé megrendezésére.

Megsemmisült falvakat. A katonák a világtól elszakított falvak lakosaihoz élelmiszereket juttattak el.

Az erupciós terület felett naponta keringenek a hollandiai kormány felderítő repülőgépei, melyeknek pilótái a levegőből irányítják a segélyezésre kiküldött csapatokat.

Az amerikai olvasó intelligenciája mélyen alatta áll az európainak

Sok érdekes adatot vonultat még fel Haldeman-Julius és ezekből kiderül, hogy az amerikai olvasó átlagintelligenciája sok tekintetben az európai közönség értelmi színvonalá alatta marad. Az igazság kedvéért azonban meg kell állapítanunk, hogy bizony a mi irodalmunkból is szép számmal tudnánk felemlíteni olyan példákat, amikor egy-egy abszolút értékű könyvnek a kevésbé szerencsés megválasztott cím miatt maradt el megfelelő sikere és viszont: igen sok esetben teljesen értéktelen ponyvaregény ért el igen nagy példányszámot csak azért, mert címét ügyes szímmal választotta meg az író, vagy kiadó.

— Belgium — dr. — a közélet zászában megnyilvánuló alakító és megnevelő és ellenség egyaránt emlékeztetik meg különösen ha példani politikai életharcok szemszögében komoly probléma szűkültségben az ilyen például a flandriai lakosság fajok kialakulólában való realitás fogalma. Nru előtt azonban sze akciót indító feltámasztásáért böző surlódások gium lakosságának kotják a flamand nyelvű állam volt hatása alatt meg nacionalistáknak tura érvényesítés Kivitték azt, hogy flamand lett az után sikerült a tését az állami h tül vinni. Ujabb tásban is követő jogait és a fenti másik egyetemé is.

— A flamand távolról sem ny sőséges flamand országhoz, egy Hollandiához va teli. Öt képviselő flamandok párt látták, hogy be sikertelenség f tésre próbálták Azt követelték, fel a Franciaország zív, meg nem t és állítsa vissza ben lévő semleg katolikus centru álló kormány magukat aktivi mandok eme tő gatta a kormát

— Belgium — dr. — a közélet zászában megnyilvánuló alakító és megnevelő és ellenség egyaránt emlékeztetik meg különösen ha példani politikai életharcok szemszögében komoly probléma szűkültségben az ilyen például a flandriai lakosság fajok kialakulólában való realitás fogalma. Nru előtt azonban sze akciót indító feltámasztásáért böző surlódások gium lakosságának kotják a flamand nyelvű állam volt hatása alatt meg nacionalistáknak tura érvényesítés Kivitték azt, hogy flamand lett az után sikerült a tését az állami h tül vinni. Ujabb tásban is követő jogait és a fenti másik egyetemé is.

— A flamand távolról sem ny sőséges flamand országhoz, egy Hollandiához va teli. Öt képviselő flamandok párt látták, hogy be sikertelenség f tésre próbálták Azt követelték, fel a Franciaország zív, meg nem t és állítsa vissza ben lévő semleg katolikus centru álló kormány magukat aktivi mandok eme tő gatta a kormát

— Belgium — dr. — a közélet zászában megnyilvánuló alakító és megnevelő és ellenség egyaránt emlékeztetik meg különösen ha példani politikai életharcok szemszögében komoly probléma szűkültségben az ilyen például a flandriai lakosság fajok kialakulólában való realitás fogalma. Nru előtt azonban sze akciót indító feltámasztásáért böző surlódások gium lakosságának kotják a flamand nyelvű állam volt hatása alatt meg nacionalistáknak tura érvényesítés Kivitték azt, hogy flamand lett az után sikerült a tését az állami h tül vinni. Ujabb tásban is követő jogait és a fenti másik egyetemé is.

— Belgium — dr. — a közélet zászában megnyilvánuló alakító és megnevelő és ellenség egyaránt emlékeztetik meg különösen ha példani politikai életharcok szemszögében komoly probléma szűkültségben az ilyen például a flandriai lakosság fajok kialakulólában való realitás fogalma. Nru előtt azonban sze akciót indító feltámasztásáért böző surlódások gium lakosságának kotják a flamand nyelvű állam volt hatása alatt meg nacionalistáknak tura érvényesítés Kivitték azt, hogy flamand lett az után sikerült a tését az állami h tül vinni. Ujabb tásban is követő jogait és a fenti másik egyetemé is.

— Belgium — dr. — a közélet zászában megnyilvánuló alakító és megnevelő és ellenség egyaránt emlékeztetik meg különösen ha példani politikai életharcok szemszögében komoly probléma szűkültségben az ilyen például a flandriai lakosság fajok kialakulólában való realitás fogalma. Nru előtt azonban sze akciót indító feltámasztásáért böző surlódások gium lakosságának kotják a flamand nyelvű állam volt hatása alatt meg nacionalistáknak tura érvényesítés Kivitték azt, hogy flamand lett az után sikerült a tését az állami h tül vinni. Ujabb tásban is követő jogait és a fenti másik egyetemé is.

— Belgium — dr. — a közélet zászában megnyilvánuló alakító és megnevelő és ellenség egyaránt emlékeztetik meg különösen ha példani politikai életharcok szemszögében komoly probléma szűkültségben az ilyen például a flandriai lakosság fajok kialakulólában való realitás fogalma. Nru előtt azonban sze akciót indító feltámasztásáért böző surlódások gium lakosságának kotják a flamand nyelvű állam volt hatása alatt meg nacionalistáknak tura érvényesítés Kivitték azt, hogy flamand lett az után sikerült a tését az állami h tül vinni. Ujabb tásban is követő jogait és a fenti másik egyetemé is.

— Belgium — dr. — a közélet zászában megnyilvánuló alakító és megnevelő és ellenség egyaránt emlékeztetik meg különösen ha példani politikai életharcok szemszögében komoly probléma szűkültségben az ilyen például a flandriai lakosság fajok kialakulólában való realitás fogalma. Nru előtt azonban sze akciót indító feltámasztásáért böző surlódások gium lakosságának kotják a flamand nyelvű állam volt hatása alatt meg nacionalistáknak tura érvényesítés Kivitték azt, hogy flamand lett az után sikerült a tését az állami h tül vinni. Ujabb tásban is követő jogait és a fenti másik egyetemé is.

— Belgium — dr. — a közélet zászában megnyilvánuló alakító és megnevelő és ellenség egyaránt emlékeztetik meg különösen ha példani politikai életharcok szemszögében komoly probléma szűkültségben az ilyen például a flandriai lakosság fajok kialakulólában való realitás fogalma. Nru előtt azonban sze akciót indító feltámasztásáért böző surlódások gium lakosságának kotják a flamand nyelvű állam volt hatása alatt meg nacionalistáknak tura érvényesítés Kivitték azt, hogy flamand lett az után sikerült a tését az állami h tül vinni. Ujabb tásban is követő jogait és a fenti másik egyetemé is.

— Belgium — dr. — a közélet zászában megnyilvánuló alakító és megnevelő és ellenség egyaránt emlékeztetik meg különösen ha példani politikai életharcok szemszögében komoly probléma szűkültségben az ilyen például a flandriai lakosság fajok kialakulólában való realitás fogalma. Nru előtt azonban sze akciót indító feltámasztásáért böző surlódások gium lakosságának kotják a flamand nyelvű állam volt hatása alatt meg nacionalistáknak tura érvényesítés Kivitték azt, hogy flamand lett az után sikerült a tését az állami h tül vinni. Ujabb tásban is követő jogait és a fenti másik egyetemé is.

— Belgium — dr. — a közélet zászában megnyilvánuló alakító és megnevelő és ellenség egyaránt emlékeztetik meg különösen ha példani politikai életharcok szemszögében komoly probléma szűkültségben az ilyen például a flandriai lakosság fajok kialakulólában való realitás fogalma. Nru előtt azonban sze akciót indító feltámasztásáért böző surlódások gium lakosságának kotják a flamand nyelvű állam volt hatása alatt meg nacionalistáknak tura érvényesítés Kivitték azt, hogy flamand lett az után sikerült a tését az állami h tül vinni. Ujabb tásban is követő jogait és a fenti másik egyetemé is.

— Belgium — dr. — a közélet zászában megnyilvánuló alakító és megnevelő és ellenség egyaránt emlékeztetik meg különösen ha példani politikai életharcok szemszögében komoly probléma szűkültségben az ilyen például a flandriai lakosság fajok kialakulólában való realitás fogalma. Nru előtt azonban sze akciót indító feltámasztásáért böző surlódások gium lakosságának kotják a flamand nyelvű állam volt hatása alatt meg nacionalistáknak tura érvényesítés Kivitték azt, hogy flamand lett az után sikerült a tését az állami h tül vinni. Ujabb tásban is követő jogait és a fenti másik egyetemé is.

— Belgium — dr. — a közélet zászában megnyilvánuló alakító és megnevelő és ellenség egyaránt emlékeztetik meg különösen ha példani politikai életharcok szemszögében komoly probléma szűkültségben az ilyen például a flandriai lakosság fajok kialakulólában való realitás fogalma. Nru előtt azonban sze akciót indító feltámasztásáért böző surlódások gium lakosságának kotják a flamand nyelvű állam volt hatása alatt meg nacionalistáknak tura érvényesítés Kivitték azt, hogy flamand lett az után sikerült a tését az állami h tül vinni. Ujabb tásban is követő jogait és a fenti másik egyetemé is.

— Belgium — dr. — a közélet zászában megnyilvánuló alakító és megnevelő és ellenség egyaránt emlékeztetik meg különösen ha példani politikai életharcok szemszögében komoly probléma szűkültségben az ilyen például a flandriai lakosság fajok kialakulólában való realitás fogalma. Nru előtt azonban sze akciót indító feltámasztásáért böző surlódások gium lakosságának kotják a flamand nyelvű állam volt hatása alatt meg nacionalistáknak tura érvényesítés Kivitték azt, hogy flamand lett az után sikerült a tését az állami h tül vinni. Ujabb tásban is követő jogait és a fenti másik egyetemé is.

— Belgium — dr. — a közélet zászában megnyilvánuló alakító és megnevelő és ellenség egyaránt emlékeztetik meg különösen ha példani politikai életharcok szemszögében komoly probléma szűkültségben az ilyen például a flandriai lakosság fajok kialakulólában való realitás fogalma. Nru előtt azonban sze akciót indító feltámasztásáért böző surlódások gium lakosságának kotják a flamand nyelvű állam volt hatása alatt meg nacionalistáknak tura érvényesítés Kivitték azt, hogy flamand lett az után sikerült a tését az állami h tül vinni. Ujabb tásban is követő jogait és a fenti másik egyetemé is.

Panflavin PASZILLA megvéd a spanyolnáthától, meghűléses betegségektől, mandula és torokgyulladásától

állapítja, hogy melyek a kék könyvek azon számai, amelyek aránylag legkevesebb vásárlókra találtak. Raktáron maradtak elsősorban a klasszikusok, aminek okát nem annyira az érdeklődés hiányával, mint inkább abban a körülményben kell keresni, hogy aki klasszikus írók munkáit vásárolja, az a kötésre és kiállításra is súlyt helyez, hiszen ezek a könyvek nem egyszeri olvasásra vannak szánva. Ugyanez lehet az oka annak, hogy a biblia sem fogyott, már pedig tudvalevő, hogy Amerikában a biblia társulat több millió példányt ad el évente. Igen ám, de a biblia társulat könyvei szép fekete kötésben jelennek meg aranyozott széllel és ezekkel a kiadásokkal Haldeman-Julius füzetei nem vehetik fel a versenyt. Vizont nagyon érdekes, hogy a biblia ellen irt valláskritikai munkák igen szép számban fognak, ami azt mutatja, hogy ezeket alaposan elolvassák. Joseph Cabe volt szerzetesnek „Tizenkét esztendő a kolostorban“ című munkája egy év leforgása alatt negyvenháromezer példányban, a „Miert vagyok hitetlen“ című füzet pedig hatvan ötezer példányban talált vesére.

Az anekdótagyűjtemények sikere

Ezekkel a polémikus hangu vallási írásokkal egyenlő sikere volt Haldeman-Julius szerint az anekdóta gyűjteményeknek. A Népszerű tréfagyűjtemény sok ezer példányban fogy, ugy látszik, hogy ezeket a füzeteket a mellényzsebükből hordják az emberek és társaságban, vagy más megfelelő alkalommal előveszik, hogy szellemesnek igyekezzenek feltűnni.

Valamennyi kiadványa közül azonban utólrhetetlenül legnagyobb sikerük a neki vonatkozású könyveknek van. A The Little Blue Books kiemelkedő slágere A modern prostitúció címmel jelent meg és egy év leforgása alatt majdnem százharmenzezer példányt fogyott el belőle. (Érdekes szembeállítani: a Lukács evangéliumból ugyanezen idő alatt négyezer példányt adtak el.)

Haldeman-Julius fejtegetéseinek második részében a címek kérdésével foglalkozik, amelyről egyébként már több ízben szó esett. Amerikai könyvről lévén szó, a hirdetés rendkívül fontos dolog. Tekintettel a hirdetések drágaságára, odakint rendszerint csak a könyv címét hirdetik és a közönség erre van utalva, amikor olvasnivaló ját kiválogatja. Ebből következik, hogy ha valamelyik könyv nem fog elég gyorsan elkelni, akkor azután a könyv címét „Egy francia prostituált áldozatai“-ra változtatták, több, mint ötven ezer ember vásárolta meg a könyvet.

Az amerikai olvasó nívója

Sok érdekes adatot vonultat még fel Haldeman-Julius és ezekből kiderül, hogy az amerikai olvasó átlagintelligenciája sok tekintetben az európai közönség értelmi színvonalá alatta marad. Az igazság kedvéért azonban meg kell állapítanunk, hogy bizony a mi irodalmunkból is szép számmal tudnánk felemlíteni olyan példákat, amikor egy-egy abszolút értékű könyvnek a kevésbé szerencsés megválasztott cím miatt maradt el megfelelő sikere és viszont: igen sok esetben teljesen értéktelen ponyvaregény ért el igen nagy példányszámot csak azért, mert címét ügyes szímmal választotta meg az író, vagy kiadó.

MEGNYILT TEMESVÁRON az új JÓZSEFVÁROSI ORTODOX שרן ÉTTEREM Elsőrendű házikoszt házon belül és kívülről Olesó abonoma Vállaljuk: esküvők és bankettek rendezését. Utazóknak 10 engedmény!!! Olesó árak! Kifogástalan kiszolgálás! TEMESVÁR-JÓZSEFVÁROS Str. Berthelot (volt Kossuth L. u.) 14 I. emelet, 5. ajtó.

Testfogyasztó villanymassage modern szépségápolás Arckrém-különlegességek postai szétküldése! „UNIVERSUL“ kozmetikai szalon CLUJ, Piata Unirii No. 13.

Buteanu dr. Ho kol ors

Nemzetiségi k Cluj-Kolozsvár, Uj Kelet tudósító, parasztpárt uralom, lozsvári „Patria“ volt dr. Buteanu repet töltött be a alig mult el huszo denki tudta róla, fog befutni. A uralomra jövetel nisztérium kabine vezték ki s ebben hány fontos külfö se is az ő vállára végén a brüsszeli toattasájává neve Auret, most ped sajtóosztályának

— Belgium — dr. — a közélet zászában megnyilvánuló alakító és megnevelő és ellenség egyaránt emlékeztetik meg különösen ha példani politikai életharcok szemszögében komoly probléma szűkültségben az ilyen például a flandriai lakosság fajok kialakulólában való realitás fogalma. Nru előtt azonban sze akciót indító feltámasztásáért böző surlódások gium lakosságának kotják a flamand nyelvű állam volt hatása alatt meg nacionalistáknak tura érvényesítés Kivitték azt, hogy flamand lett az után sikerült a tését az állami h tül vinni. Ujabb tásban is követő jogait és a fenti másik egyetemé is.

— A flamand távolról sem ny sőséges flamand országhoz, egy Hollandiához va teli. Öt képviselő flamandok párt látták, hogy be sikertelenség f tésre próbálták Azt követelték, fel a Franciaország zív, meg nem t és állítsa vissza ben lévő semleg katolikus centru álló kormány magukat aktivi mandok eme tő gatta a kormát

Pavel Constantin és Mihail Corbu kapták meg a kolozsvári Opera és Nemzeti Színház koncesszióját

Általános leépítések jegyében kezdik működésüket az új igazgatók. Pavel Constantin nyilatkozata

Cluj-Kolozsvár, december 30. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári Opera és Nemzeti Színház évek óta tartó kríziséről már többször beszámoltunk az Uj Kelet hasábjain. Tudvalevő, hogy az Opera rendkívüli anyagi nehézségekkel küzd, részben pedig azért, mert a színháznak nyújtott állami szubvenció soha nem volt elegendő arra, hogy a hatalmas apparátussal működő Operát és Nemzeti Színházat eltartsa. Kóristák és zenészek sztrájkja zavarta meg évek óta az Opera békés működését, az opera tagjai nem kapták meg rendszeresen fizetéseiket és az igazgatóság mindig csak a legnagyobb nehézségek árán tudta tartani az iramot a kiadások hatalmas számosságával. Az évről-évre leszorított büdzsé mellett működő intézményt rendkívül mostohán kezelte az állam. Minden január elsején az a meglepetés érte a színház igazgatóságát, hogy az állami szubvenció az elkövetkező évben jelentékenyen csökkent. Ilyen körülmények között, mert az operaszemélyzetben lényeges leépítés nem történt, minden évben hatalmas deficittel zárta működését a színház.

Ugyanez volt a helyzet a bukaresti Nemzeti Színháznál is. Egy évvel ezelőtt a kormány a parlament elé terjesztette azt a törvényjavaslatot, mely az állami színházak koncessziójáról szólt. A parlament mindkét háza megszavazta a törvényjavaslatot és a bukaresti színházak koncesszióját már hónapokkal ezelőtt kiadta a minisztérium. A kolozsvári színház koncessziója kérdésében hónapok óta folytak a tárgyalások a közoktatásügyi minisztérium és a koncesszió két jelöltje: Pavel Constantin, az Opera és Nemzeti Színház jelenlegi főigazgatója és Mihail Corbu, a neves román drámaíró között. A tárgyalások eredményeként ma délelőtt Pavel Constantin címére sürgöny érkezett Bukarestből, amelyben a minisztérium értesítette a főigazgatót, hogy a szerződést a minisztérium aláírta és az rövidesen megjelenik a Monitorul Oficialban.

Nagyrányu leépítéseket fog eszközölni a színház

Ma délelőtt felkerestük Pavel Constantin igazgatót, aki nyilatkozatában a következőképpen ismertette a koncesszió kiadásának előzményeit: — Már évek óta roppant nehézségekkel küzd a színház, amelyet elsősorban a közönség közönyével kell megmagyarázni, másrészt azzal, hogy az állam soha nem nyújtott elég támogatást a színháznak. Az államsegély állandóan a legnagyobb nehézségeket idézte elő. Mi szerződéseinket minden évben augusztus elsején kötöttük meg és a szerződések alapján állapítottuk meg költségvetésünket. Most már minden évben, január elsején kaptuk azt az értesítést Bukarestből, hogy az államsegélyt leszállították. Ekkor itt állottunk előirányzott költségvetésünkkel és nem tudtuk teljesíteni a fizetéseinket, mert az államsegélyből nem jutott. Az Opera és Nemzeti Színház 400 személyt foglalkoztatott, ami hatalmas tételeket jelentett az intézetnek. Csak a gázsik 71 ezer lejre rугtak fel naponta. Ha hozzászámítjuk a szinpadai és üzemi kiadásokat, nyilvánvalóvá válik, hogy a kolozsvári színház óriási összegeket emésztett fel. Az állam végül nem

akarta a deficiteket fedezni és így vetődött fel a koncesszió gondolata.

A színház tagjai nem fizetnek áldozati adót

— A koncesszió lényegéről, míg a szerződés a hivatalos lapban meg nem jelenik, nem adhatok nyilatkozatot. Az új igazgatóság természetesen a rendelkezésre álló eszközökkel próbálja a színház irányítását folytatni. Lehetőleg leépítünk mindenkit, aki nem nélkülözhetetlen. Sajnálattalunkra ezeket a leépítéseket úgy az adminisztrációs, mint a művészi személyzet körében eszközölnünk kell. A színház tagjai továbbra is mint állami tisztviselők szerepelnek, nyugdíj-jogosultságuk megmarad, de a tranzakcióiból az az előnyük is származik, hogy nem

A női divat legszebb anyagaiban,

selymekben, szövetekben és mosó-áruban eksklusív választék. Garantált minőségek! Solid, versenyképes árak! Vásznon, asztalneműek, paplan-anyagok nagy választékban

GRÜNWARD ÉS STEINER

Női divat különlegességek áruháza Cluj-Kolozsvár

vetik ki rájuk az áldozati adót.

— Egyebekben a színház tovább folytatja a működését éppen úgy, mint ahogy eddig. Az Opera repertoárját kibővítjük, januártól kezdve sürün adunk premiereket. Meg van minden reményem arra, hogy kitűnő társam, Mihail Corbu segítségével fel- lendítem, még a mai nehéz körülmények között is az Operát és Nemzeti Színházat, úgy művészi színvonalban, mint gazdaságilag.

Eddig tart Pavel Constantin nyilatkozata. A román Opera és Nemzeti Színház tehát a mai naptól kedve megszűnt állami intézménynek lenni.

van ahhoz, hogy Prágában milyen furfangos módon akarják kijátszani az agrárállamokat?

Ezzel a rendelettel fizet Csehország azoknak amelyeknek delegátusai a sinai, bucaresti és belgrádi mezőgazdasági értekezleteken részt vettek.

— Most bünteti meg Csehország azokat az agrárállamokat, amelyek versenyezni merészteltek az ipari cikkek árával.

A helyzet nagyon komoly, mert a cseh illetékemelés következtében Romániában meg szűnt a buzaexport. Nagy hátrányt jelent ez a rendelet. Nagyváradra nézve is, hiszen a termények javarésze Csehszlovákia felé tendált.

A csehek a tengeri vámilletéket nem emelték ugyan, dacára annak, azonban ebben a cikkben sem alakultak ki az árak. Remélhetőleg azonban tengeriben ki fog alakulni az üzlet.

Nem tudjuk megérteni, hogy Románia miért nem avatkozik bele ebbe a vámkonfliktusba, hiszen a sinai konferencián Madgearu miniszter erősen fogadkozott abban az irányban, hogy a mezőgazdasági kérdésekben a mezőgazdaságok között egyenes álláspont fog kialakulni, ha — arra szükség lesz. Nos, ennek az ideje elérkezett s ime csak Magyarország vivja meg vámháborúját Csehszlovákkal szemben, noha ebben a kérdésben a romániai terményeseknek a magyarországi terményekkel egységes álláspontot kellene foglalniuk.

Mindenesetre — így végződött a nyilatkozat — nagy érdeklődéssel várjuk a magyar—cseh vámháború fejleményeit és kíváncsian figyelünk fel arra, hogy ez ügyben Románia mit hajlandó cselekedni?

A terménypiacon nagyon meglátástott hogy Csehország lezárta sorompóit a román buza importja előtt. A gazdák elkeseredetten vették tudomásul, hogy a buzájukra nincs vevő.

— A Vatikán is repülőgépeket rendel. Rómából jelentik: A Giornale d'Italia közlése szerint a Vatikán gazdasági hivatala autogirozskop-repülőgépeket rendelt, amelyek nekifutás nélkül, független magasbaemelkedésre képesek. A pápa különben fogadta az államok diplomáciai képviselőit, akik kormányaik újvi szerenesekeivánatait tolmácsolták a Szentatya előtt.

— Borult időjárás várható. Budapestről jelentik: A meteorológiai intézet időjárásprognózisa szerint jobbra borult időjárás várható havazásokkal és lényegtelen hőmérsékletváltozással. A hőmérséklet Budapesten ma délnen 0 fok Celsius volt.

— Öngyilkos rendőrfőtanácsos. Budapestről jelentik: Barabás Zoltán dr. rendőrfőtanácsos tegnap lakásán ismeretlen méreggel öngyilkosságot követett el. Állapota súlyos, de remélik, hogy megmenthető az életnek. Tettének oka ismeretlen.

— Egy amerikai fizikus is kísérletezik világűr-rakétával. Rómából jelentik: Monteredortban Lyon ismert amerikai fizikus már hetek óta kísérletezik világűr-rakétájával. A kísérletek most befejezést nyertek s az amerikai tudós január első napjaiban megkísérli a világűr-rakéta kilövését. Ez alkalomra Monteredorte környékét utászatonák fogják elzárni, hogy a közönséget esetleg beálló robbanás következményeitől megkíméljék.

Reménytelen Joffre marsall állapota

Párizs, december 30. Joffre marsall állapotáról kiadott legutóbbi orvosi jelentés szerint a nagybeteg önkívületi állapotban van, érzékszervei kihagyóan működnek, tudóműködése is elégtelen, szíve azonban még ellenállást tanúsít. A marsall állapota reménytelen.

A nagybeteg ma reggel is megvizsgálták a professzorok.

A lapok szerint az orvosok többé

nem tudnak segíteni s a halál beállta órák kérdése.

Párizs, december 30. Joffre marsall az elmúlt éjszaka csodálatosképpen újra visszanyerte eszméletét, sőt táplálékot is vett magához. Az agg marsall szíve valóságos esodát művel, de az orvosok ennek ellenére sem bíznak felépülésében s minden pereben elvannak készülve a halál beállítására.

Rabolt, hogy moziszinésznő lehessen

Egy csehszlovákiai vendéglős leánya férfiruhában megtámadta a postahivatalnoknót és elrabolta tőle a postaszákok

Prága, december 30. Karácsony másodnapján vakmerő rablótámadást követtek el az Olmütz közelében levő Brodek község postahivatalában. Amikor Stavek postatisztviselőnő elindult a hivatalból a postaszákkal, amelyben 43.000 csehszlovákia volt, egy fiatalember megtámadta, paprikát szórt a szemébe, mellbeütötte, kirántotta kezéből a postaszákok és futának eredt. A járőrök elfogták a fiút, aki a sikos járdán elesett. A rablót a esendőségre vitték, ahol megmozdításakor nagy meglepetéssel állapították meg, hogy a támadó nem férfi, hanem nő és egy Moudry nevű gazdag és tekintélyes szállodatulajdonos huszonegy éves leánya. Az elfogott utonálló nő bevallotta, hogy moziszinésznő

akart lenni és miután apja nem akart pénzt adni arra, hogy Berlinbe utazzon, ilyen módon próbált nagyobb pénzösszeghez jutni. Ezenkívül azonban az is célja volt a rablótámadással, hogy ilyen módon hírnevre tegyen szert, mert úgy gondolta, hogy akkor sokkal könnyebben kap filmszerződést.

Azt is kijelentette, hogy úgy látja sikerült elérnie célját, mert ha meg is büntetik, a hírnevet és a reklámot máris biztosította magának. A leányt bezárlították az olmützi törvényszékre. Apja nagyobb összegű óvadékot ajánlott fel szabadonbocsátása ellenében, de a vizsgálóbíró elutasította ezt a kérelmet.

Románia is érzi a magyar-cseh vámháboru hatását

Megszűnt a buzaexport Csehszlovákia felé

Cluj-Kolozsvár, december 30. Annak a kereskedelempolitikai konfliktusnak, amely Magyarország és Csehország között kitört és amelynek legelkesőbb harcossai az agráriusok, romániai kihatása is van, noha az érdekelt romániai felek még e pillanatban nem is hallatják szavukat ebben a nagy horderejű kérdésben.

E pillanatban áll a harc a két or-

szág között és a romániai terményesek nagy izgalommal vették tudomásul, hogy ebben az óriási horderejű kérdésben Románia egyáltalán nem exponálja magát. Erre vonatkozólag a terményesek részéről a következő információt kaptuk.

— A legnagyobb aggodalommal várjuk az események tragikus kialakulását. Szerintünk Bukarestnek is köze

Ma délelőtt tíz a népszámlálási öltözött ur, közvéd és panaszos népszámlálási biznisség — En ugyanis vagyok — mond nemzetiségi rova „magyar”. A ma azt állította, hogy én zsidó vallású zetiségem is zsidó neki, hogy én er tam és a feleség zsidó hitre, a ne tig erősítette, zsidó, annak a r hogy legyen...

Ha a f egy vé

Allításának b elővette keresztly hogy valóban lu Akadt még egy lamáció, — egy személyében. hivatalba és ké lalási lapját sem kedő előadta, ho pot az ő távollé ki, aki zsidó ne családót. holott akkor a nemzet vezetett volna b számlálási munk és Kolozsvár né szerkesztője azt kereskedőnek, h beavatkozni a f nézeteltérések a

Ké Amig a népsz szobájában a re

<p>Finom vajas-kifli 1 lej</p>	<p>Figyeljen a Katona-sütőde speciálításaira! Uncepi diós, mákos és vajás kalácsok, nagy gondossággal és higiéniaival készítve továbbá „Gazda cipő” olcsó, táp- és vitamindus, alig sózott, ára 3 lej</p>	<p>Kaphatók a készítőnél: Katona-sütőde főüzletében, Cluj. Cal. Victoriei 14. és a fióküzletekben: Str. Memorandului 20., Cal Reg.Ferd. 32. Str. Reg. Maria 27.</p>	<p>Mákos rollni 3 lej</p>
---	---	--	--------------------------------------

Manoila vezérigazgató jelenti Bukarestből Hatiegan miniszternek Kolozsvárra:

A népszámlálás az egész országban megtörtént

Észak-Moldovában és Bukovinában hóviharak akadályozták a népszámlálót

Bukarestben bekisérték az ügyészségre Taslauanu volt kabinetfőnököt, mert gromba volt a népszámlálással

Kolozsvár zsidóságának 90 százaléka zsidónemzetiségének vallotta magát

Cluj-Kolozsvár, december 30. (Az Uj Kelet tudósítójától). Hétfőn este tizenegy órakor érkezett be az utolsó népszámlálási biztos a városházán levő népszámlálási hivatalba. Időközben A. T. Muresan mérnök, Kolozsvár város kormánybiztosa megkapta az ellenőrök jelentéseit, amelyek arról számoltak be, hogy Kolozsváron a népszámlálás kisebb incidensektől eltekintve, a legnagyobbrendben és főleg a legközelítőbb lelkiismeretességgel folyt le.

Hét csavargó jelentkezik

Bármily alaposan is végezték el a népszámlálás előkészítő munkálatait, mégis megtörtént, hogy egyes családok nem kaptak népszámlálási űrlapot s így adataikat nem tudták beszolgáltatni. És bármily szigorú utasításokkal is látják el a recenzorokat, hogy munkájuk elvégzése során a legnagyobb előzetes segítséggel viselkedjenek a közönséggel szemben, mégis történtek apróbb összekocsnások. A központi népszámlálási iroda telefonja ezért egész nap szakadatlanul üzemben volt. Egyesek azt reklamálták, hogy nem kaptak népszámlálási űrlapot, mások viszont a legkülönbözőbb felvilágosításokat kértek Muresan kormánybiztosától az űrlapok kitértése előtt.

A késő esti órákban hét csavargó jelent meg a népszámlálási hivatalban. Az egyik közülük bejelentette magát a kormánybiztosnál és közölte, hogy miután neki és társainak nincs állandó lakásuk, nem kaptak bejelentési lapot, de még sem szeretnék, ha kimaradnának a népszámlálásból. Kivánságuk természetesen teljesült, de a népszámlálási biztosnak komoly gondot okozott a lakóhely rubrikájának kitértése. Az egyik ugyanis a vasúti várótermet, a másik pedig egy hóstati gazda istállóját jelölte meg többé-kevésbé állandó tartózkodási helyéül.

Egy zsidóvallású magyar

Ma délelőtti tizenegy órakor megjelent a népszámlálási hivatalban egy igen jól öltözött ur. Közismert kolozsvári ügyvéd és panaszt emelt az öt meglátogató népszámlálási biztos ellen.

— Én ugyanis kérem izraelita vallású vagyok — mondotta az ügyvéd —, de a nemzetiségi rovatba azt írtam be, hogy „magyar”. A népszámlálási biztos erre azt állította, hogy ez nem lehetséges, én zsidó vallású vagyok, akkor a nemzetiségiem is zsidó. Hiába magyaráztam neki, hogy én eredetileg lutheránus voltam és a feleségem kedvéért tértem át a zsidó hitre, a népszámlálási biztos végül erősítette, hogy akinek a vallása zsidó, annak a nemzetisége is zsidó kell hogy legyen...

Ha a férj és feleség ninesenek egy véleményen

Allításának bizonyítására az ügyvéd elővette keresztlevelét, amelyből kitűnt, hogy valóban lutheránus vallású volt... Akadt még egy hasonló természetű reklamáció — egy kolozsvári kereskedő személyében. Feljött a népszámlálási hivatalba és kérte, hogy az ő népszámlálási lapját semmisítsék meg. A kereskedő előadta, hogy a népszámlálási lapot az ő távollétében a felesége töltötte ki, aki zsidó nemzetiségűnek írta be a családát, holott ha ő otthon lett volna, akkor a nemzetiségi rovatba egyebet vezetett volna be. Salvan mérnök, a népszámlálási munkálatok egyik irányítója és Kolozsvár népszámlálási tervkének szerkesztője azt válaszolta a reklamáló kereskedőnek, hogy nem áll módjában beavatkozni a férj és feleség közötti nézeteltérések elrendezésében...

Két kihágási jegyzőkönyv

Amíg a népszámlálási hivatal külső szobájában a reklamációkat fogadják a

hivatalnokok, egy kolozsvári állami főosztály vezetője keresi fel Muresan mérnök, népszámlálási kormánybiztos és bocsánatot kér tőle feleségének a recenzorral szemben tanúsított nem egészen udvarias magatartásáért. Bemegyünk Muresan mérnökhöz, aki a jól végzett munka megelégedettségével jelenti ki, hogy Kolozsváron a népszámlálás száz százalékosan sikerült.

— Kolozsvár lakossága — mondotta a kormánybiztos — általában igen előzékenyen fogadta a népszámlálót. Mind össze két esetben kellett a népszámlálók kal szembem tanúsított tszletlen magatartás miatt jegyzőkönyvet felvenni. Az egyik valami Gisoiu nevű árendőr-inspektor esete volt, aki nem akarta még a rendőrközegek felszólítására sem kinyitni lakását és csak akkor hunyászkodott meg, amidőn Salvan mérnök, a kiváló boxbajnok is jelezte neki, hogy ott áll a lakás ajtaja előtt.

— A hétfői adatgyűjtés nem lehetett teljes, mert mintegy 100—150 család különböző okokból nem tudta kiállítani a népszámlálási űrlapokat. Ezeket a hiányosságokat a most következő napokon pótolni fogjuk. Ezalatt pedig összeülnek a népszámlálási ellenőrök, hogy ismereteik alapján kontrollálják az egyes polgárok által bevallott adatok valódiságát. Ez a művelet igen kényes és a ellenőrző intézkedésekről természetesen csak akkor lehet szó, ha a bevallott adatok közismert tények nyilvánvaló

elferdítéseit tartalmazza. Így például előfordult, hogy egyes zsidók katolikus vallást jelentettek be. Más esetben egy hetedik gimnázistánál azt írták be, hogy nem tud románul. Ezek ellen, miután az igazság nyilvánvaló elferdítéséről van szó, megindítjuk az eljárást.

A zsidók a népszámláláson

— Információink szerint — mondotta ezután kérdésünkre Muresan mérnök — a kolozsvári zsidóság 90 százaléka zsidó nemzetiségűnek deklarálta magát. Akadnak közöttük olyanok is, akik a nemzeti ségirovatba „román” vezettek be; több zsidó család a jiddist tüntette fel anyanyelvűül.

Beszélgetés közben megérkezik a népszámlálási hivatalba a jelenleg Kolozsváron tartózkodó Hatieaganu munkaügyi miniszter, a népszámlálás legfelsőbb irányítója. Jelentést tétet meg annak a népszámlálás kolozsvári lefolyásáról s megelégedéssel veszi tudomásul Muresan mérnök riportját. A miniszter ezután felhívta telefonon a bukaresti központi hivatalt és dr. Sabin Manoila népszámlálási vezérigazgatóval jelentést tétett magának az egész országban elért eredményekről.

Taslauanuval megint baj volt...

A vezérigazgató jelenti, hogy az egész országban kielégítő feltételek között zajlott le a népszámlálás, Bukovinát és Észak-Moldovát kivéve, ahol a falvakban irtózatoss hóviharak akadályozták meg

A véletlen egy selyem-csempészársaságot juttatott a bukaresti rendőrség kezére

A csempészek rengeteg bukaresti kereskedőt láttak el selyemmel

Bucuresti-Bukarest, december 30. Gustav rendőrfelügyelő, a bukaresti rendőrség bünyügyi osztályának főnöke, ma délelőtti meglátogatta a Calea Victoriei-en egy autótaxit, amely zsföltség fómve volt selyemáruval. Az áru eredete iránt érdeklődve, nem ka-

pott kielégítő választ a sofförtől, mire nyomozni kezdett. A vizsgálat során kiderült, hogy az áru egy selyem-csempészársaság tulajdonát képezte, amelynek élén Antonier bukaresti kereskedő áll.

Ugyancsak megállapítást nyert, hogy a csempészek látták el áruval a Lipseani utcában lévő kereskedők legnagyobb részét. A kereskedők között érthető nagy ijedelmet okozott a leleplezés.

Van államsegély — még sincs államsegély

A nagysomkuti hitközség államsegélyének első felét nem adják ki, mert a pénzügyigazgatóságnak nincs pénze és ezzel elveszti jogosultságát a másik felétől is

Somcutamare-Nagysomkut, december 30. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A zsidó hitközség államsegélyéről éppen a napokban volt szó a kamarában. A zsidó egyházak számára összesen 10 millió lej segélyt ad a kormány és ezzel 1,2 százalékát adja az összes felekezeti számára kiutalt államsegély összegének. Ez a jelentéktelen államsegély is azonban olyan nehezen jut el odáig, míg azt a hitközségek inkasszálják és olyan körülményes eljárásokkal gördítenek akadályokat a pénzek felvétele elé, hogy a hitközségek még azt a néhány ezer lejt sem veszik fel, amely a 10 millióból reájuk esik.

Az állam bőkezűsége az elmúlt évben sem volt nagyobb a zsidó hitközségekkel szemben, mint lesz 1931-ben. Az elmúlt évben pedig a segély kiutalásának olyan furcsa módjait találta ki a pénzügyminisztérium, mint az alábbi eset, mely a nagysomkuti hitközségnél történt meg:

Október 29-én a kultuszminisztérium egy 5000 lej értékű utalványt

küldött a hitközséghez, mint az 1930-as év januári szemeszterének államsegélyét. A kiutalás mellé azt a megjegyzést fűzte a minisztérium, hogy a hitközség váltsa be azt még ez év december végéig, mert ha ez nem történik meg, a kiutalás semmivé válik. A hitközség természetesen tudomásul vette a fenyegető veszélyt, mely abban az esetben fenyegeti ha az 5000 lejt elveszti és azonnal be akarta váltani a helybeli adóhivatalban. A receptor azonban megtagadta az utalvány beváltását azon a címen, hogy nincs minisztériumi kihitelezés erre a célra és a szatmári pénzügyigazgatósághoz utasította a hitközséget.

Szatmári megbízottja utján a hitközség most a pénzügyigazgatósághoz fordult, itt azonban alapok hiányában megtagadták a kiutalást. A hitközség ekkor táviratot menesztett a minisztériumhoz, amelyben annál is inkább kérte a sürgős intézkedést, mert december vége már erősen közeledik és a hitközség még az ötezer le-

jes államsegélyt sem fogja megkapni. Annál érdekesebb ez a kiutalás, mert amennyiben az első utalványt nem váltja be a hitközség, úgy esik attól a jogtól is, hogy a második szemeszterre kiutalt pénzt felvegye. Mindaddig ugyanis utalványt sem kap a második szemeszterrel, amíg az első szemeszter összegét nem veszi fel.

Igy áll a helyzet a nagysomkuti hitközség államsegélyével. Valószínűleg így van az ország többi részén is. Az állam elegendőnek tartja, hogy egy 800 leket számláló hitközségnek 5000 lejt utaljon ki. De ha legalább kiutálna! De a kiutalás helyett formai nehézségeket támaszt és meg fog történni, hogy egy-egy hitközség még az 5000 lejet sem veszi fel.

Felhívjuk a minisztérium figyelmét a nagysomkuti hitközség államsegélyére.

A KÖNYVPIAC UJDONSÁGAI ADLANDOAN KAPHATOK AZ UJ KELET KÖNYVOSZTÁLYÁN.

Január hó eseménye!

lesz SALAMON LÁSZLÓ (SALLÓ TAMÁS) tanulmánykötete, mely

„Nincs más megoldás“

cimmal fog legközelebb megjelenni s az erdélyi progresszív publicisztikában óriási fel-tűnésre számíthat.

40 Lej lesz a háromvolumes könyv mindössze

A könyv előre megrendelhető az UJ KELET kiadóhivatala utján is.

agaiban,

klusiv képes ok

EINER Kolozsvár

Prágában milyen akarják kijátszani

tel fizet Csehországok delegátusai a szbelgrádi mezőgazdasági részlettek.

meg Csehország államokat, amelyek zettek az ipari cik-

on komoly, mert a következőben Roszint a buzaexportent ez a rendelet is, hiszen a termésheszlovákia fel-

ngeri vámiilletékén, dacára ennek kikben sem alakulmélhetőleg azonban alakulni az üzlet.

érténi, hogy Romátokzik bele ebbe a hiszen a sinaii adgearu miniszter

abban az iránygazdasági kérdésekllamok között egy-kialakulni, ha —

Nos, ennek az idej-sak Magyarország poruját Csehország-

ebben a kérdésben nyeseknek a mannyesekkel egységes foglalnók.

gy végződött a y érdeklődéssel vár vámháboru fejlesian figyelniük fel

ben Románia mit i?

on nagyon meglát-szág lezárta srom-importja elől. A ten vették tudomá-

kra nincs vedó.

epülőgépeket rendl.

A Giornale d'Italia Vatikán gazdasági oszkop-repülőgépeket

ékifutás nélkül, füg-gelkedésre képesek. A dta az államok dip-

t, akik kormányaik naitait tolmácsolták

s várható. Budapest-

orológiai intézet időrint jobbra borult

havazásokkal és lé-letváltozással. A hó-

ten ma délben 0 fok

dőrfőtanácsos. Buda-

Barabás Zoltán dr. gnap lakásán isme-

gyilkosságot követett os, de remélik, hogy etnek. Tették oka

fizikus is kísérlete-

al. Rómából jelentik

ta ismert amerikai ota kísérletezik vilá-gkísérletek most bé-

az amerikai tudós jaiban megkísérli a vését. Ez alkalomra nyékét utászkatonák y a közönséget eset-

s következményeitől

Mákos rollni 3 lej

14. 32.

Zelea Codreanu jelölteti magát a putnai pótválasztáson

Bucuresti-Bukarest, december 30. Teianu pénzügyi államtitkár lemondott állásáról és Bihar megyében jelölteti magát. Teianu ideiglenesen megbízást kapott az államtitkári teendő további ellátására.

Putna megyében a részleges választások során igen nagy küzdelem várható. Itt jelölteti magát Zelea Codreanu, a vaskapács vezére, akivel szemben úgy a kormány, mint a liberális párt két frakciója állítanak ellenjelöltet.

Munkanélküli tüntetés a dán király ellen, a kopenhágai helyőrségi templomban

A királysértő szidalmakat rádióon is közvetítették

Kopenhága, december 30. Vasárnap délelőtt kínos incidens játszódott le a kopenhágai helyőrségi templomban megtartott ünnepélyes istentiszteleten. Keresztély dán király maga is résztvett az istentiszteleten, amelyet egy munkanélküli tüntetése botrányba fullasztott. A hatóságok már előre értesültek arról, hogy a helyőrségi templomban tartandó misén a munkanélküliek tüntetést akarnak rendezni s ezért arra utasította a templom karagányát, hogy ha a tüntetést valóban megtartják és valaki a szertartást közbeiktatásokkal meg akarná zavarni, az orgonát azonnal szólaltassák meg.

A tüntetés nem is maradt el: az istentisztelet derekán egy munkanélküli harsányan közbeiktatott és elkésere-

detten kezdte szidni az uralkodót, a kormányt és a hatóságokat, amelyek a munkanélküliség veszedelme ellen semmit sem tettek.

A misézó lelkész azonnal az orgona felé intett, azonban az orgonista a mozdulatot nem értette meg és nem kezdett játszani, hogy az orgona zenésével ellensúlyozza a munkanélküli heves kifakadásait. Így történt azután, hogy a templomban felállított mikrofon segítségével nemcsak a parádés istentisztelet mozzanatait, hanem a kétségbeesett munkanélküli szidalmait is végighallgatták mindazok, akik a dán leadóállomások vasárnap délelőtti műsorát végighallgatták.

Az istentiszteletet megzavaró munkanélkülit a rendőrség őrizetbe vette.

Szatmáron lezajlott az erdélyrészi sómerszervezet konferenciája

A konferencia kimondta a Barissziával szükséges együttműködést

Satu-Mare-Szatmár, december 30. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Karácsonykor három napos ünnepségek keretében tartotta meg az erdélyrészi sómerszervezet ezévi konferenciáját, amely annak ellenére, hogy földrajzilag távolos helyen, Szatmáron hívták össze, megelégedő látogatottságnak örvendett. A konferencián megjelentek az ország összes csapatainak delegátusai és rendkívül fontos határozatokkal lendítették előre az erdélyi Híszadruhá Hasómér szervezetet. Schwarz Miksa főparancsnok nyitotta meg a sómér konferenciát, markáns szavakban vázolta a konferencia célját és ismertetve a szervezet működésének eredményeit. Dr. Jordán Viktor a Zs. N. Sz. és Jewish Agency képviselőjében, dr. Bordia Lajos a szatmári helyi csoport, dr. Herskovits az Ezra nevében üdvözölték a konferenciát.

Az érdemleges tárgyalások első pontja Strausz Béla szervezeti jelentése volt, majd Dux Manó tartott értékes előadást a sómér mozgalom helyzetéről és feladatairól. Ezt követte dr. Jordán

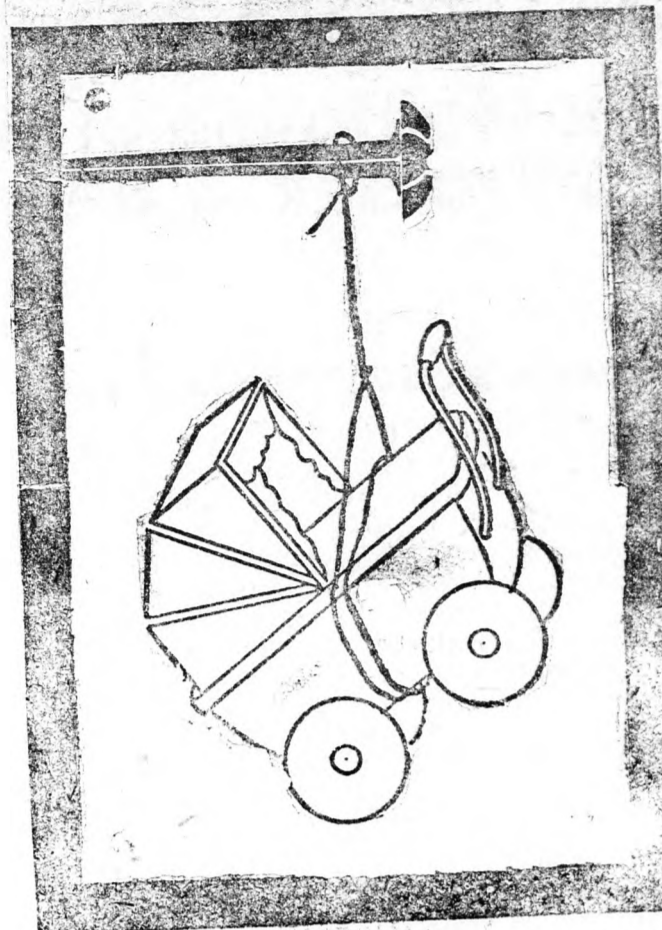
Viktor „A cionista mozgalom helyzete és tennivalói” című előadása. Másnap Stark Naftali (Hedarach) Palesztina studiumát ismertetve a konferencia, majd Stark Dávid Szatmár egy külön allíja chachsara referátumot terjesztett be.

A jócérok (felölt korosztály) nevelési referátumánál a hivatalos javaslat elégtelennek bizonyulván Strausz Béla terjesztett be a Barisszia-Avivával való kollaboráció tárgyában. A javaslat szerint mindazok a felöltöttek sómérok, kik nem vezetők, vagy nem allíjának átlépnek a Barissziába, míg a kisebb korosztályok szervezése kizárólag a sómerszervezet teendője marad. E célból tárgyalásokat fog folytatni az új Hanhaga a Barisszia elnökségével. A javaslat felett élénk vita indult meg, majd a konferencia többsége lelkesen megszavazta azt.

Schwarz főparancsnok ezután jelentette, hogy a konferenciát üdvözölte dr. Werner Bloch (Berlin), továbbá, hogy az országba érkezett a Hanoar Haivri (Lemberg) lengyelországi ifjúsági szervezet delegáltja, aki technikai okok miatt nem jöhett meg a konferenciára és a megválasztandó vezetőséggel fog tárgyalni. A szatmári g'dud jelentette ezután a veidának, hogy abban a házban, hol most a konferencia folyik, egy otthon foglak felépíteni s ehhez kéri a testvérek morális és anyagi támogatását. A delegátusok örömmel értesültek a tervről és a Híszadruhá segítségét szavazták meg, majd a szatmári g'dud M'fakkédja Stark Dávid jelentette, hogy az otthon a szervezet főparancsnokának nevével Schwarz Miksa után BETH MOSE-nak fogják nevezni. A delegátusok lelkesen és szeretettel ünnepelték ezután vezetőjüket, ki 7-ik éve végez aktív sómérmunkát.

Másnap délelőtt az új vezetőség megválasztására került sor. A központi szerv a Hanhaga Rasit, mely Clujon maradt, így alakul: M'fakkéd Rasi; Schwarz Móse, mazkir rasi; Strausz Béla, mazkir Rosenberger Arje, tagok: Dux Nachum, Braun Rachel Cluj, Stern Chaim Timisoara, Berkovits Jehuda Satu-Mare, Hamlet Jakov Targu-Mures. A Hatikva élénkklésével ért véget a veidah, melynek technikai megrendezéséért a szatmári g'dudot illeti sóméri elismerés.

Semeri BIZTONSÁG-TABLETTÁK

Semeri BIZTONSÁG-TABLETTÁK
KAPHATO GYOGYSZERTÁRAKBAN
ES DROGERIAKBAN

Titulescu nem vállalja a koncentrációs kormány megalakítását, ha március tizenötödikéig nem fog létre jönni a külföldi kölcsön

A népszövetség útján tartja lehetségesnek a kölcsönt Titulescu

Bucuresti-Bukarest, december 30. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Politikai körökben élénk vita tárgyat képez a kölcsöntárgyalások problémája. Két táborra oszlik a külföldi kölcsön kérdésében a politikai világ. A kormány vezető tagjai azt kívánják, hogy Románia sürgősen szerezzen a francia pénzügyi piacra újabb kölcsönt, míg az ellenzéki pártok, valamint Titulescu, Iunian és Argetoianu veszedelmesnek tartják a francia kölcsönt, amelynek feltételei rendkívül súlyosak és azt ajánlják, hogy Románia forduljon ezúttal a Népszövetséghez.

A francia kölcsön lekötésének hívei azt hangoztatják, hogy az országnak szüksége van arra, hogy lélegzethez juthasson egy gyors kölcsön útján. Amennyiben sikerül Párizsból pénzt szerezni, úgy a sürgős szükségleteket ki lehet elégíteni, esetleg be lehet tömni a költségvetési üreket is s még ezen kívül marad annyi pénz, hogy az elkövetkező években komoly investíciókat létesítsenek. Ezalatt pedig ideje lesz a kormánynak elkészíteni egy évekre terjedő ujjáépítési programot.

A másik oldalon állók viszont azt vallják, hogy Románia ujjáépítése csak is egy hosszú évekre kidolgozott pontos program alapján valósítható meg. Csak akkor kell fordulni a külföldhöz kölcsönért, ha az országon belül sikerül helyreállítani a teljes jogrendet s ezáltal megerősíteni a külföld bizalmát az országban. Ebben az esetben fog kapni Románia külföldi kölcsönt, még pedig olcsón. Titulescu ezenfelül azt az álláspontot vallja, hogy ha mégis felvenne Románia kölcsönt, úgy ez csakis a Népszövetség útján történjék.

Az „Adeverul” szerint a kölcsön ügye különböző politikai kombinációkkal áll szoros kapcsolatban. Így például egyesek azt mondják, hogy

amennyiben Mironescu miniszterelnöknek március 15-ig sikerül lekötöni a külföldi kölcsönt, úgy Titulescu nem fogja vállalni a király által öhajtott koncentrációs kormány alakítását. Már pedig jólétesült körökben biztosra veszik, hogy a parlament bezárása után Titulescu, vagy Precan marsall elnöklelte alatt létrejön a koncentrációs kabinet.

— Transzvámban a tanítóknak tilos apacsingben tanítaniok. Londonból jelentik: Fokvárosból jelentik, hogy a transzváli közoktatásügyi miniszter rendelkezést adott ki, melyben eltiltja a tanítóknak apacsingben, a tanítóknak új-jatlan ruhában az iskolában való megjelenését. A nők harisnya nélkül nem taníthatnak a jövőben.

— Venizelosz megerkezett a lengyel fővárosba. Varsóból jelentik: Venizelosz görög miniszterelnök ma megerkezett a lengyel fővárosba. A lapok üdvözlő cikkeikben kiemelik a látogatás udvariassági jellegét, de politikai körökben elterjedt hírek szerint Venizelosz közölni kívánja a lengyel kormánnyal a görög kormány azon kívánságát is e látogatás kapcsán, hogy a két ország között tegyék intenzívebbé az áruveszélyforgalmat.

— Rykovot londoni, vagy római szovjetkövetté nevezik ki. Londonból jelentik: Az angol főváros diplomáciai körökben elterjedt hírek szerint Rykovot közelebről londoni, vagy római szovjetkövetté nevezik ki. A moszkvai lapok úgy tudják, hogy Rykov saját kívánságára történt olyan döntés, hogy a népbiztosok tanácsának volt enőke hagyja el Oroszországot és külföldön fontosabb diplomáciai missziót töltsön be.

Staniol gyári raktár
Lepage Kvár. Kérjen mintát, árlapot!

Mindenki csak a SÁNDOR cég olcsó újévi vásárjáról beszél

Vágja ki Ön is az alanti BONT és használja fel

BON, amelyet a vásárlóknak 10 százalékában készpénz fizetés gyanánt fogadjunk el. Ervényes a máj naptól december 31-ig SÁNDOR harisnya szaküzlete Cluj, P. Unirii 9

Fenti BON érvényes a kirakataimban feltüntetett olcsó versenyárakra is!

A kiválasztott áruk ellenértéke 20 százalékának lefizetése mellett csomagját félretesszük és ráér december 31-ig kiváltani

Sándor harisnya szaküzlete Cluj, P. Unirii 9

HIL

Az Uj Kelet az állami zsidó Főszerkesztő: Felelős szerkesztő: Bukaresti Hátszegi Ernő Cikkeink utánnyc megjelöléséve

— Kolozsvári 8 terminus az elszánuar 5 este 8-kor ségében: Széki p adott terv szerint porti erkücsi felel meg a rajonját. I hiányokat pótolni rint az akciót n eréllyel.

— A könyvkiadó virágzóbb angol jeleltik: Az angol silete most közzé gazdasági válság év folyamán a köv legvirágzóbb a nek. Az év rekord kiadás terén. 15 könyv jelent meg ban s ezek között

— Egy cigarett a bécsi posta egy ből jelentik: A nője tüzhaltal hal tára gyujtott s n elnyomta az álon fogott s ő a láng

— Zilahy Lajos gyilkos lett. Bud lahly Tibor nyugá ló, az író Zilahy Gresham kávéhá és azonnal meghá ládja anyagi ör resni.

— A temesvári soros táncestélye. este tartotta meg peldor csoport el. Az estélyt Verme ügyvezető elnöké dag beszéde nyitó főkéntör énekszár demelt sikert. S számával értéke tett tanuságot. Se lottia helyét egy feránsz szerepébe dor, a Brit Trump totta meg ezután napi beszédét alta műsor után a hajó retében megtartott első díjat: Schlos kat Spira Mancsi, lamon Maca vitte

— Ertesítés. Eze nyaimat, hogy ja kezdem a tornata szeti iskolámba Telefon 9-64. A t ugyanaz marad, tanítványaimat, sziveskedjenek m Ancy.

— Az Orsovai ünnepélye. Zsufol az Orsovai Izr. E nuka-ünnepélye. ünnepet Löwenkop vezette be. A gyé sát Vas Pál vége prólogot mondott. mán szavaltával Jenő felsökereke Gordon „A kis E olvasta fel Löwe sában nagy tets Rosenfeld „Chanu sével. Braun Sári ragadtatta el a k urnó humoroszkje szerzett. Vas Pal emberszeretetről. „Der Schwur” e vissza nagy hatá Marton Béla egy Sok tapost kapot Lili, aki a „Remé pely a Hatikváva

— Autós bandi met bankot. Köln Thalbani bank el jelent egy autó és ber szállt le ép amikor a pénzinté ták huzni. Egyiki őrt, a másik rev ságra kényszerítet a harmadik pedig nagy összeg pénzt velője meg akarta esengőt, mire az e lyosan megsebesit banditák eltüntek rendőrsége üldözi

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja
 Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő
 Felelős szerkesztő: Jambor Ferenc
 Bukaresti szerkesztőség:
 Hátszégi Ernő, Hotel Imperial
 Cikkeink utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg

Kolozsvári Szelbiztosok! Utolsó terminus az elszámolásra vasárnap, január 5 este 8-kor a Szövetség új helyiségében: Széki palota. Addig a megadott terv szerint minden ifjúsági csoport erkölcsi felelőssége mellett dolgozza meg a rajonját. Igyekeztek az eddigi hiányokat pótolni, mert a jelentések szerint az akciókat nem folytatják kellő eréllyel. Helyiesoport biztos

A könyvkiadás megmaradt a legvirágzóbb angol iparágak között. Londonból jelentik: Az angol könyvkiadók egyesülete most közzétett jelentése szerint a gazdasági válság jegyében lefolyt 1930. év folyamán a könyvkiadás megmaradt a legvirágzóbb angol iparágak egyikének. Az év rekordot állított fel a könyvkiadás terén. 15 és félszer nyomtatott könyv jelent meg ebben az évben Angliában s ezek között 11 ezer új munka.

Egy cigarettá miatt tüzhalált halt a bécsi posta egyik tisztviselője. Bécsből jelentik: A posta egyik tisztviselője tüzhalált halt. Elalvás előtt cigarettát gyújtott s mielőtt elottorta volna, elnyomta az álm. Ágyneműje tüzet fogott s ő a lángok között halálát lelta.

Zilahy Lajos pesti író bátyja öngyilkos lett. Budapestről jelentik: Zilahy Tibor nyugalmazott rendőrfelügye fő, az író Zilahy Lajos testvérbátyja a Gresham kávéházban föbelötte magát és azonnal meghalt. Tettének okát családja anyagi összeomlásában kell keresni.

A temesvári Brit Trumpeldor műsoros táncestélye. Az elmúlt vasárnap este tartotta meg a temesvári Brit Trumpeldor csoport első szeszonyító estélyét. Az estélyt Vermes Ernőnek, a Zs. N. Sz. ügyvezető elnökének gondolatokban gazdag beszéde nyitotta meg. Katz Salamon főkanor énekzsámaival aratott megérdemelt sikert. Salamon Maca zongora számával értékes zenei képzettségről tett tanúságot. Schlosser Annikó megáltoztatta helyét úgy szavalatával, mint konferáns szerepében. Schwartzmann Sándor, a Brit Trumpeldor parancsnoka tartotta meg ezután több mint egyórás ünnepi beszédét általános tetszés mellett. A műsor után a hajnali óráig tartó bál kértében megtartott szépségversenyen az első díjat: Schlosser Annikó, a másodikat Spira Manó, míg a harmadikat Salamon Maca vitte el.

Értesítés. Ezúton értesítem tanítványaimat, hogy január 1-től újból megkezdem a tornatanítást mozgásművészeti iskolámban, Cal. Reg. Ferd. 44. Telefon 9-64. A tornaórák időbeosztása ugyanaz marad, mint volt, tehát kérem tanítványaimat, hogy a szokott időben szíveskedjenek megjelenni. **Devecseri Anycy.**

Az Orsovai Izr. Hitközség chanuka-ünnepélye. Zsufolt nézőtér előtt folyt le az Orsovai Izr. Hitközség szokásos chanuka-ünnepélye. Az ősrégi Makkabeus-ünnepet Löwenkopf Kálmán rabbi imája vezette be. A gyertya gyújtás szertartását Vas Pál végezte. Stern Karesi bájos prólogot mondott, Held Frédi pedig román szavalatával aratott sikert. Reicher Jenő felsőkereskedelmi iskolai tanuló Gordon „A kis hősök” című novelláját olvasta fel Löwenkopf Kálmán fordításában nagy tetszéssel. Reicher Mirike Rosenfeld „Chanuka gyertyák” című versével, Braun Sárka román szavalatával ragadtatta el a közönséget. Stern Mici úrnő humoroszkívvel derűs pillanatokat szerzett. Vas Pali kedvesen szavalt az emberszeretetről, majd Brück Edgard „Der Schwur” című költeményt adta vissza nagy hatással. Fischer Ernő és Marton Béla egy dialogussal remekeltek. Sok tapsot kapott a pötömnyi Preran Lili, aki a „Reményt” énekelte. Az ünnepély a Hatikvával ért véget.

Autós banditák kiraboltak egy német bankot. Kölnből jelentik: A Linden Thalban bank előtt tegnap délben megjelent egy autós és arról három fiatalember szállt le ép abban a pillanatban, amikor a pénztárat redőnyeit le akarták húzni. Egyikük az ajtó mellett állt, a másik revolverrel mozdulatlanul a kényszerítette a bank tisztviselőit, a harmadik pedig a pénztár-szekrényből nagy összeg pénzt emelt ki. A bank könyvetje meg akarta nyomni az alarmcsengőt, mire az egyik rabló rálőtt és súlyosan megsebesítette. Ezután az autós banditák eltűntek. Egész Németország rendőrsége őrzi őket.

Lloyd George erélyes felszólítása az angol kormányhoz a munkanélküliség megoldása ügyében

Sürgeti, hogy maga Macdonald foglalkozzék a problémával

London, december 30. Lloyd George a liberális párt nevében újabb felszólítást intézett a kormányhoz, hogy a kormány most már erélyesen fogjon hozzá a munkanélküliség problémájának megoldásához.

A liberális párt nem óhajtja ugyan a konzervatívokat újból hatalomra segíteni — mondja Lloyd George felszólítása — és kész arra, hogy a kormánynak még egyszer alkalmat nyújtson annak bebizonyítására, hogy képes a munkanélküliséget enyhíteni, de ha ezt most is elmulasztja, akkor egy olyan parlamenti párt, amelynek érzelke van a felelősség iránt, nem támogatja tovább a kormányt. Rendki-

vül sajnálja Lloyd George, hogy a munkanélküliséggel, az országnak ezzel a legfőbb problémájával a miniszterelnök nem foglalkozik elég nyomtatókon és azt egy másodosztályú miniszternek engedi át ahelyett, hogy saját-maga nyújtana példát erélyes és bátor kezdeményezésre.

Lloyd Georgenak ezt a felfogását politikai körökben nem veszik túlságosan komolyan, miután nagyon jól tudják, hogy mindaddig, amíg a választójogi törvény megszavazva nincs, amely törvény lényeges engedményeket tesz a liberális politikának, a párt nem gondol arra, hogy a kormányt megbuktassa.

A legtöbb mozgást a nagy angol éttermek pincérei végzik. Londonból jelentik: Az angol iparegészségügyi tanács most közzétett adatai szerint az üzemekben legtöbb mozgást végeznek munkaközben a nagy éttermek pincérei, akik naponta husz mérföldet is gyalognak a rendelések teljesítésénél. Utánuk sorban következnek a nagy áru házak felügyelői, akik naponta átlag 17 mérföldet sétálnak munkakörük teljesítése közben.

Kísérletezés közben súlyos égési sebeket szenvedett egy orvosnő. Berlinből jelentik: Dahlem délnyugati külvárosban Kutsch egészségügyi tanácsos laboratóriumában kísérletezés közben egy éteres üveg felrobbant s a meggyújtott éter a tanácsos ruháját is lángra lobbantotta. Asszisztensének sikerült még kellő időben közbelepnie s főnökét az életnek megmenteni. A tanácsos így is rendkívül súlyos égési sebeket szenvedett.

Az olasz hidroplánraj még nem indult el az óceánrepülő útra. Londonból jelentik: Lisszabonból jelentik, hogy a Balbo légügyi miniszter vezetése alatt álló olasz hidroplánraj még nem indult el portugál Nyugat-Afrikából az óceánrepülő útra, mert ezeidig nem kapták meg a jégviharban tönkrement légesavarjaikat helyettesítő új légesavarokat és más szükséges alkatrészeket. Brazíliában óriási érdeklődéssel várják a tömeges óceánrepülő kísérletet.

NAPRÓL-NAPRA

Buenos Ayresből jelentik, hogy az argentin kormány akciót szervezett az északi földrendészeti terület inszpeksiós felügyelésére. A segélybizottságok élelmiszereket és pénzübeli segélyt osztanak ki a lakosság között. Az Andes-hegyvidék földrendésszujtató területén 200 kilométeres körzetben napok óta állandóan rázkódik a föld s csak a legmasszívabban épített házak maradtak meg, azok közül is sok falain repedésekkel. A lakosság páni rettegésben él. Az emberek most már csak életüket féltik, mert a példátlan crejü földlökések már mindenüket romhalmazzá változtatták.

Lengyel kormányférfiak és képviselők Kattowitzba utaztak. A lapok szerint a helyszínen akarnak információkat szerezni a lengyel felszülizsiai választási visszaélésekről és állítólagos terrorselekményekről, amelyeket a német birodalmi kormánynak a népszövetségi tanáshoz intézett panasziratai tártak fel.

A legutóbb megtartott kínai népszámlálás szerint Sanghaiban 3 millió 150 ezer ember él. Ezzel Sanghai Newyork, London és Berlin után a világ negyedik legnagyobb városává lett.

Newyorki jelentés szerint a Clearing Association of Newyork szervezéséhez tartozó 23 pénztárat a betéti kamatlábat leszállította. Folyószámlákért a jövőben fél százalékot, taka-

rékbetétek után másfél százalékot s hosszabblejáratú betétkövetelések után két százalékot fizetnek az intézetek. Az amerikai lapok megállapítják, hogy a clearing-szövetség fennállása óta nem volt példa ilyen alacsony kamatra.

Az Evening News newyorki jelentése szerint a floridai Dawis Islandban a tömeg egy fiatal néger fiút az egyik kórház apólját meglincselte, mert a fiu a kórház fehér apólnőjével flörtölt.

Az osztrák minisztertanács elhatározta, hogy a munkanélküliek segélyezését január 25-ig meghosszabbítja, mert az időpontig a felemelt sörilletékek a segélyezés céljaira fedeztetel szolgálnak.

Sir Allan Cobham híres angol pilóta eladta repülőgépeit s többé nem akar repülni. Elhatározását azzal indokolja, hogy a repülőgépek építése terén Anglia a világ nemzetei között eléggé előkelő helyet foglal el, de a légi közlekedés fejlesztését átengedi más országoknak.

A Daily Express bombaji jelentése szerint Patel hindu nacionalista vezér a fogházban súlyosan megbetegedett. Valószínűnek tartják, hogy a főkormányzó ideiglenes szabadonbocsátása tekintetében már a közelnapokban intézkedni fog. A legutóbbi bombaji zavargások 250 sebesültjét a kórházban apólják. Az uccákon megerősített karhatalmi osztagok cirkálnak, hogy újabb tüntetéseket lehetlenné tegyenek.

Rendkívül olcsó kottavásár!

Zsidó tárgyú kották fél- és negyedáron
 A leghíresebb zsidó zeneköltők művei
 (Német, jiddis, héber szöveg)

Ének (zongorakísérettel) drb.-ja 15 lej
 Engel: Mutter
 Engel: Wen der Mensch
 Engel: Achtung
 Engel: Som Bimkom Arazim
 Frenkl: A Heim — a heim
 Gsaminsky: Unter Soresles

Darabja 25 lej

Nadel: Chassene — Taz
 Gsaminsky: Eili — Eili
 Gsaminsky: Lied fun Jessejme
 Schumann: Basse Malke
 Engel: Gibts ein Land
 Engel: Meiner Freudin
 Engel: Die Wunderrose
 Engel: Es kommt morgen
 Engel: Er hat mir fest gelobt
 Streicher: Schir — Haschirim
 Schkljar: Far'n Obschejd

Darabja 40 lej

Milner: In Chejder
 Kopit: Woswet sajn
 Gsaminsky: Lied über Estherka
 Schalit: A Lied fun a Fejgele
 Lwow: A Retenisch
 Engel: Faterlein
 Engel: Vajhi vischurun melech
 Erich: Zion

Darabja 50 lej

Milner: Qber die Aojfen
ZONGORA

Achron: Symphonische Variationen 100 (180 lej helyett)
 Engel: Hadibuk 100 (180 lej helyett)
 Aisberg: Hebraische Rhapsodie 100 (180 lej helyett)
 Milner: Baim Reb'n 45 lej
 Alman: Pilpul 20 lej
 Rosovski: Poem 50 lej
 Engel: Volkweise 60 lej

HEGEDÜ—ZONGORA

Darabja 30 lej

Alman: Ajesch
 Achron: Tanzimprovisation
 Achron: Eli Zion
 Achron: Merchen
 Achron: Wiegenslied
 Engel: Freilachs (Tanz)
 Engel: Chabad-er Melodie
 Lwow: Volochl
 Gniessin: A Nigun

Darabja 50 lej

Achron: Hebraische Melodie
 Achron: Eine Tanzimprovisation
 Rosovski: An der Wiege
 Weinberg: Romanze
 Gsaminsky: Kleine Rapsodie
 Achron: Hebraischer Tanz 75 lej

VEGYES HANGSZER

Hadybuck (partitúra 300 lej (500 lej h.)
 Engel: Volksweisenkranz (négykeses)
 Stutschewsky (Cello-klavier) 75 lej
 Rosovski: Fantastischer Tanz
 100 lej (170 lej helyett)
 Gnessin: Variationen (Streichquartett)
 75 lej

GYERMEKDALOK

Egyenkint 15 lej, gyűjtemény 60 lej
Táncdalok:

Chesbojn zedek
 Chazkele
 Ja chaj lili
 A dudele
 Schirej Chamisrach
 Der Fodim
 Tief in Weldele
 Der Schikur
 Klipp-Klapp
 Jankele geth in Schuhe
 Fischelach kojfen
Ára darabonkint 10 lej, a 11 darab összesen 70 lej.

Hatikva magyar-héber szöveg 15 lej
KAPHATOK AZ UJ KELET KÖNYVOSZTÁLYÁBAN

Az összeg előzetes beküldés mellett portómentes szállítás. Utánvételt a partóköltséget felszámítjuk.

Harsányi Zsolt szerzői estje. Tegnap este tartotta meg meglepő érdeklenség mellett Harsányi Zsolt budapesti író kolozsvári szerzői estjét. Harsányi néhány színes írást és végül eredeti anekdotáit olvasta fel a gyérszámú közönség előtt. A szerzői estet Hunyadi Sándor vezette be, aki a husz év előtti Harsányi Zsoltról mondott el érdekes intimításokat. Kondor Ibolya Harsányi szonokat énekel, Ihsz Aladár és Selmeczy Mihály pedig egy Harsányi pár-jelenetet adtak elő. Az előadást a City kávéházban jól sikerült bankett követte

trációs március jönni

sönt Titulescu

escu miniszterel-
 g sikerül lekötü-
 gy **Titulescu**
 király által óhaj-
 kormány alakítá-
 értesült körökben
 y a parlament be-
 eu, vagy **Prezan**
 itt létrejön a kon-

tanítóknak tilos
 ok. Londonból je-
 l jelentik, hogy a
 ügyi miniszter ren-
 ben eltiltja a tani-
 a tanítóknak új-
 iskolában való meg-
 rsnysia nélkül nem
 en.

érkezett a lengyel
 l jelentik: Venize-
 elnök ma megérke-
 rosba. A lapok üd-
 emelik a látogatás
 de politikai körök
 szerint Venizelosz
 engyel kormánnyal
 zon kívánságát is e
 hogy a két ország
 zivébbé az árusere-

ni, vagy római szov-
 ki. Londonból jelen-
 ros diplomáciai kö-
 nek szerint Rykovot
 vagy római szovjet
 A moszkvai lapok
 ykov saját kívánsá-
 döntés, hogy a nép-
 k volt enőke hagyja
 külföldön fontosabb
 t töltse be.

guári raktár

Kvár. Kérjen mintát, árlapot

KÖZGAZDASÁG

Ujév után újra felveszik a cseh-magyar kereskedelmi tárgyalásokat

A tárgyalásokat egy semleges helyen, valószínűleg Bécsben fogják lefolytatni

Prága, december 30. A prágai cseh lapok közül egyesek, félhivatalosnak látszó információ alapján, azt írják, hogy a cseh-magyar vámháború megszüntetése érdekében a cseh és magyar kormányok újra felveszik a tárgyalásokat, még pedig közvetlenül ujév után. A cseh sajtó szerint, minthogy egy a magyar, mint a cseh kormányban a legmosszebbmenő engedékenység mutatók, az újabb tárgyalások minden bizonytalanság nélkül eredményesek lesznek.

A két ország közötti gazdasági konfliktus tudvalevőleg abból keletkezett, hogy a lejárt cseh-magyar kereskedelmi szerződés helyébe kötendő új konvencióban a cseh kormány vonatkozott a leg-

fontosabb magyar agrártermékek bevitelét megkönnyíteni és ezért a magyar kormány sem volt hajlandó a cseh iparcikkre és főleg faanyagok vámkedvezményét megadni. Az eddigi megállapítások szerint a két ország közötti vámháborúra nem annyira Magyarország, mint inkább Csehszlovákia fizetett rá. Ezzel magyarázható, hogy a cseh kormány már békésebb hurokat penget.

A cseh lapok információ szerint a tárgyalások újrafelvételének kérdése során az a kívánság merült fel, hogy a tárgyalásokat egy semleges helyen folytassák le. E tekintetben Bécsot kombinálják, mint a tárgyalásokra legalkalmasabb helyet.

Fokozatosan fejlődést mutat a Gazdák („Agronomul”) Általános Biztosító Rt.

A „Gazdák” („Agronomul”) Általános Biztosító Rt. Arad a „Gazdák” Bizt. Szöv. üzemének átvételével 1921. évben alakult önálló részvénytársasággá és az időtől kezdve a fokozatos fejlődés örvendétes képét mutatja.

Igazgatóságában a magyar kisebbség reprezentánsai foglalnak helyet.

A társaság működése a külföldi szakörök figyelmét magára vonván, a Donau-Magdeburger-Konzern, mely a Chrissoveloni Bankkal szindikátusba lépett, kapcsolódott be a társaság érdeke körébe, — mely tranzakció nagyban járult hozzá a társaság további fejlődéséhez. Ez kifejezésre jutott azzal is, hogy a társaság a Gyáriparosok Orsz. Szövetségének megyei igazgatásával, valamint a „Hangya” Központjával, mely fiókjainak biztosításait már évek óta a társaságnál helyezte el, szerződéses viszonyba lépett.

A társaság elnöke Ghika Dimitrie herceg.

A társaság a biztosítás minden ágazatával foglalkozik és kedvező díjtételeivel, valamint modern és rendkívül előnyös élettáblázatok segítségével meglepő eredményeket sikerült elérnie.

Az erdélyi cukorrépa-termelők a kényszerszindikátus ellen

Tárgu-Mures-Marosvásárhely, december 30. Az EGE cukorrépa-termelő szakosztálya Lázár Simon földbirtokos elnöke alatt ülést tartott. Ezen az ülésen állást foglaltak a kényszerszindikátus ellen, mivel, mint ismeretes, a kormány kényszerszindikátusba akarja tömöríteni a cukorgyárakat és cukorrépa-termelőket. Az erdélyi cukorrépa-termelők meg vannak elégedve a jelenlegi érdekképviselettel is, amennyiben Európában a romániai gazdák kapják a legmagasabb cukorrépa beváltási árat. A gyűlésen különben Lázár Simon záróbeszédében ismertette az új boléta törvényjavaslatot, amely a fekete szesz után meg fogja teremteni a fekete kenyert is. A gazda ebből az adóból semmit sem fog látni és ezért arról már előre le is mond. A boléta életbe lépése után a gabonaárak ismét esni fognak. A harmincezer lejes gabona nem bírhatja el. Az iparcikkre magas árai is szóba kerül a gyűlésen és a gyűlés táviratilag üdvözölte a kereskedelmi minisztert abból az alkalomból, hogy megkezdte az ipari cikkek árainak letörését.

a ragyogó kis táneművész három új táncot mutat be, Komár Juliska remek vig verseket szaval, a görögök pazar új számokban jelennek meg s az egyfelvonásos tréfákban ugyszólván az egész együttvéve buzgólkodik, hogy a legkedélyesebb hangulatban vezesse át a közönséget az őszendőből az újba. — Ujév napján este szintén nagy kabaré-előadás lesz, ekkor 20 üveg pezsgő, értékes tárgyakat, színházjegyeket stb. fognak kisorsolni s a műsort pompás új számok fogják gazdagítani.

Ujévi délutáni előadások. Ujév napján három előadással kedveskedik a színház a közönségnek. Délután háromkor Molnár Ferenc világsikerrel díszkedő, pompás új vígjátéka, a Jó tündér megy nagyon olesó mozhelyarákkal, hat órákor pedig a Huszárfogás című remek operettet adják, mérsékelt helyárral.

Jön a 36 tagu kubáni kozákkórus! Nem műközők! Erdélyben először! Az egyetlen igazi kubáni kozákegyüttes!

A MAGYAR SZÍNHÁZ MÜSORA

Szerda fél 9: Szilveszteri kabaré, 10 eleven malac kisorsolásával. (Uj egyfelvonásosok, mókák, dalok, táncok, magánszámok). Bérletszünetben, tavalyi helyárral. Ssz. 119.
Csütörtök fél 4: A jó tündér. (Mozihelyárral). Ssz. 120.
Csütörtök d. u. 6: Huszárfogás. (Mérsékelt helyárral). Ssz. 121.
Csütörtök este 9: Ujévi kabaré teljesen más műsorral, 20 üveg pezsgő, színházjegyek és más ajándéktárgyak kisorsolásával. Uj tréfák, táncok, magánszámok stb. Rendes helyárral. Ssz. 122.

Péntek fél 9: Manole mester. (Ujdonság, másodsor). 24. A. bérlet. Ssz. 123.

Szombat fél 9: Poldi. Farkas I. új operettje, először. Karácsonyi, Kondor, Betegh, Nádor, Tompa, Ihász fellépésével). Premiérbérlet 19. Ssz. 124.

Vasárnap d. u. 3: Tatárjárás. (Nagyon olesó mozhelyárral).
Vasárnap d. u. 6: Első tavasz. (Operett-ujdonság, mérsékelt helyárral). Ssz. 125.

Vasárnap este 9: Poldi. (Ujdonság, másodsor). 23. B. bérlet. Ssz. 126.

A MAGYAR SZÍNHÁZ MOZI MÜSORA

Szilveszteri éjjeli előadás a Magyar Színházban

CAFE ELECTRIC

Szenzációs attrakciós film

Csak felnőttek részére engedélyezve

Ma, szerdán szilveszternapi éjjeli 12 órákor különleges műsorral mozielőadást tart a Magyar Színház csak felnőttek részére. Bemutatásra kerül a német filmgártás egyik legnagyobb felütést keltett szociális erkölcsdrámája, a „Cafe Electric”, a főszerepekben: Igo Sim, Minna Wanna és Willy Forst. A film kényes és erotikus cselekménye folytán a cenzura által be volt tiltva s csak rövid idővel ezelőtt engedélyezte újból annak vetítését. A pénztár jegyeket kizárólag csak felnőttek részére szolgáthat ki. Helyárrak: 30,20 és 10 lej.

Csütörtökön d. e. 11 órákor matiné

Csütörtökön d. e. 11 órákor matiné lesz a Magyar Színházban. Műsoron a „Szoknya vagy nadrág” falrengetően kacagtató vígjáték 8 felvonásban, a főszerepekben: Mady Christians, helyárrak: 15 és 10 lej.

Szerda 3, 5 és 7 órákor: Ariadne. Sporttörténet 8 felvonásban, a főszerepekben: Maria Jacobini és Alfred Abel Kacagtató burleszk kísérő műsor. Helyárrak: 20 és 10 lej.

Szerda éjjel 12 órákor: Különleges előadás. Csak felnőttek részére. „Cafe Electric”, Szociális erkölcsdráma 7 felvonásban (be volt tiltva), a főszerepekben: Igo Sim, Minna Wanna és Willy Forst. Jegyek csak felnőttek részére válthatók. Helyárrak: 30, 20 és 10 lej.

Csütörtök d. e. 11 órákor matiné: Szoknya vagy nadrág. Falrengetően kacagtató vígjáték 7 felvonásban, a főszerepekben: Mary Christians, Burleszk kísérő műsor. Helyárrak: 15 és 10 lej.

Csütörtök d. u.: Színházi előadások.

Péntek 3, 5 és 7 órákor: Nagy kettős műsor: „Két piros rózsá”. Filmregény 7 felvonásban, a főszerepekben: Liane Haid, „Mariposa”. Dráma 7 felvonásban, a főszerepekben: Pola Negri. Helyárrak: 20 és 10 lej.

Szombat 3, 5 és 7 órákor: „Két piros rózsá”. Filmregény 7 felvonásban. „Mariposa”. Dráma 7 felvonásban. Helyárrak: 20 és 10 lej.

Vasárnap d. e. 11 órákor matiné: A világbajnok. Sportdráma 8 felvonásban, a főszerepekben: Olga Tschichowa, Xenia Desni és Fred Solm. Burleszk kísérő műsor. Helyárrak: 15 és 10 lej.

Vasárnap d. u.: Színházi előadások.

RADIO MÜSOR

IDŐ: KÖZÉPEURÓPAI

Szerda, december 31.

Bukarest, 12: Grammfón. 16: Zenekar. 18: Rádiógyetem. 19: Grammfón. 20: Rádiórevü. 21: Könnyű zene. — 23: Szilveszteri üdv. Utána zenekar.

Budapest, 9.15: Házikvartett. 9.30: Hírek. 12.05: Orosz balaljakzenekar hangversenye. 12.25: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. 2.45: Hírek. 4.15: Novellák. 4.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5: A kétezeréves Vergilius. 5.35: Hangv. 6.40: Versek a nyárról és az őszről. „Október” novella. — 7.10: Fejes szalózenekar. 8.15: Előadás: Szilveszteri gondolatok. 8.40: Zenés talkarodó, majd éjjel két óráig szilveszteri est.

Bécs. 22.10: Szilveszteri est. Majd: Zenekar.

Berlin. 21.10: Zenekari hangv. Lipse. 22.30: Szilveszteri hangv. Stuttgart. 0.15: Táncczene.

Varsó, Kattovitz. 20.30: Szólisták hangversenye.

Milánó. 21.22: Kamarazene. 22: Operettészletek.

Róma. 21.15: Könnyű zene.

Riga. 21.40: Szilveszteri revü.

Prága. 22: Séta az éjjeli Prágán át. Hogy mulat a külföld Szilveszterkor.

külföldi állomások köv.

Kassa. 16: Grammfón.

Osló. 24: Harangszó.

Csütörtök, január 1.

Bukarest. 12: Grammfón. 16: Zenekar. 19: Grammfón. 20: Kabaré.

Budapest. 9: Ujsághírek. Utána istentisztelet. 12.50: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. Majd: Az Operaház zenekarának hangversenye. 2: Grammfónhangverseny. 4: Rádiógyetem. Utána: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. 5.10: Zenekar. 6.15: Felolvasás. 6.40: Színmű-előadás. 8.40: Cigányzene. 9.20: Hegedű és zongoraszózat. Utána: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, majd a rádióházikvartettje, Weygand Tibor közreműködésével.

Bécs. 19.35: Dalest.

Berlin. 21.15: Lehár operett.

Breslau. 19.30: Esti zene.

Varsó. 20.30: Könnyű zene.

Milánó. 20.30: Operettköv.

Róma. 20.40: Opera.

NYILTÉR

(E rovatban közölték nem vállal felelősséget a Szerk.)

Van szerenesék tisztelettel értesíteni üzletfeleinket, a vásárlóközönséget, hogy a régi évtizedes multu Babos és Társai „Vasudvar” kolozsvári cég üzletét megvettük és azt saját nevünk alatt tovább vezetjük.

A Clujon, Str. Regina Maria (volt Deak Ferenc uca) 21. szám alatt levő üzletünkben engross és detail eladásokat eszközünk mindenféle vas-, vasaru-, mezőgazdasági és háztartási cikkekkel. Régi, nemzetközileg elismert üzletfeleink mellett biztosítjuk üzletfeleink, a vásárlóközönség szakszerű, pontos és szolid kiszolgálását.

Cluj-Kolozsvár, 1930. december 24.

Tisztelettel:
Kontinentale Vaskereskedelmi-Társaság
Kern és Társai
cluji fiókja.

Apro hirdetés

Ezüstöt legmagasabb napiáron veszi „TACAMUL” ezüstáruháza, Kornis uca 6, Renner palota mellett.

Szörme üzlet 40 éve fennálló kormányzóság székhelyen nagy és előkelő körrel teljes felszereléssel és berendezéssel nyújt ajánlatokat „Fényes megjelítés” jellegre Rudolf Mosse. Cluj továbbit.

Okleveles állami tanító elemi- és alsóosztályú középiskolai tanulók korrepetálását oleson vállalja. Cim a kiadóban.

Három drb. 2—4 köbméterű tartalmu láda 24 mm-es deszkából, jó állapotban nagyon oleson eladó. Cim a kiadóban.

Izléses kézimunkát csak Fisch Böske kézimunkaszalonjában vehet Malom u. 16

Középkorú, intelligens, román, német-magyar nyelvet bíró egyén, sokévi kereskedelmi gyakorlattal irodai, raktárnoki, vagy más hasonló állást keres — szombat megtartásával, szerény fizetéssel. Cim a kiadóban.

Negy gimnáziumot végzett intelligens fiatal lány, perferkt német magyar levelező, román nyelvtudással állást keres. Szombat megtartásával. Cim a kiadóban.

Kóser vegetárius ötterem! Rendkívül izletes ételek. Figyelmes kiszolgálás. A vaj és tejneműek saját készítményeim. Schwartz Ignác, Cluj, Calea Regala Ferdinand 10.

FELIX WELTSCH

A zsidókéjdes

a modern eszmeáramlatok tükrében. Vítairat az antiszemitizmusról, eionizmusról, és asszimilációról. Ara 40 lej.

KAPHATO AZ UJ KELET KÖNYVOSZTALYÁBAN

